

Interne notater

STATISTISK SENTRALBYRÅ

89/19

1. juni 1989

PRIVAT KONSUM
OG
HUSHOLDNINGENES DISPONIBLE INNTEKT
FORDELT PÅ FYLKER 1983¹⁾

av

Per Schanche

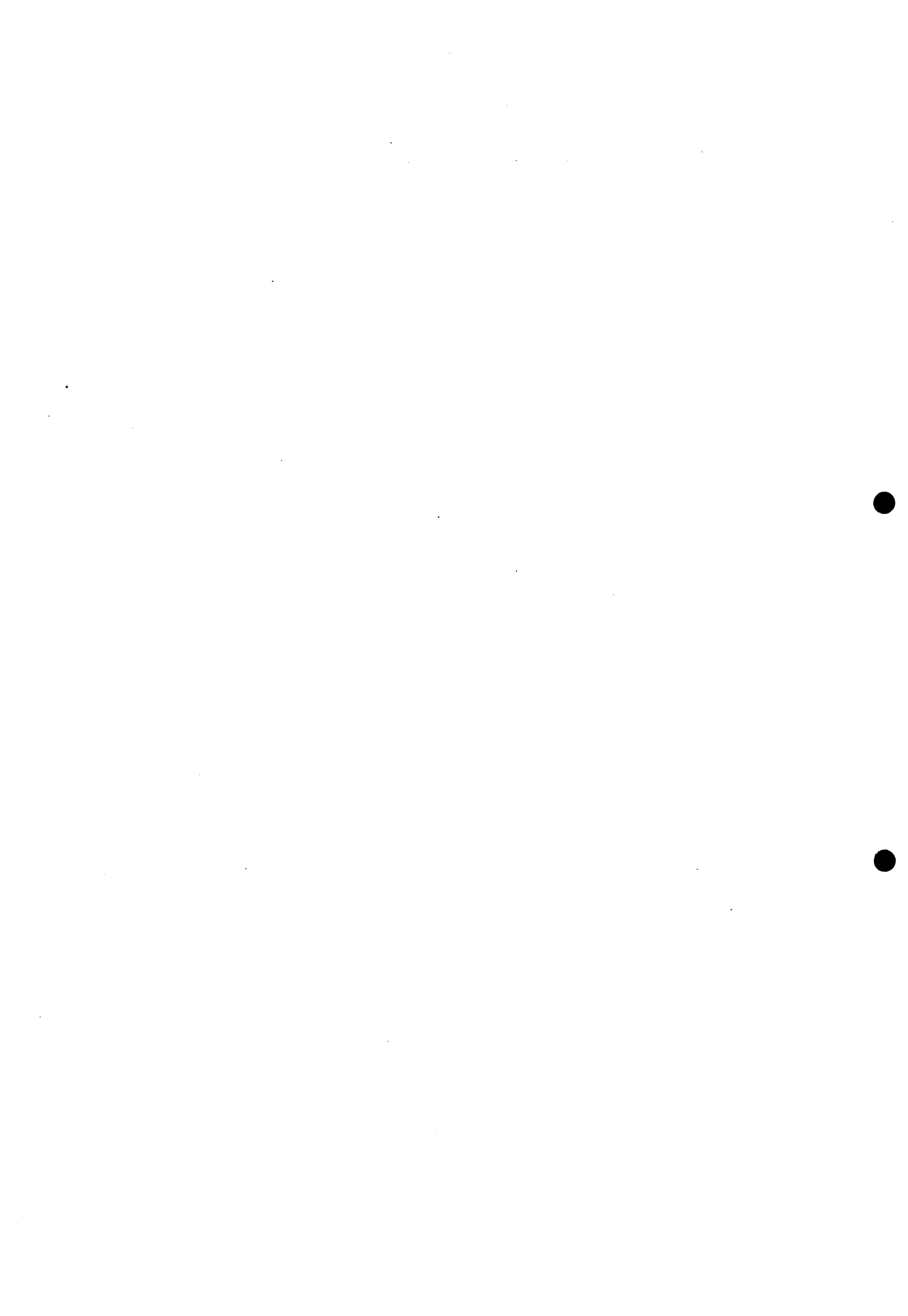
og

Jøran Toresen

1) Notatet er skrevet i samarbeid med Gruppe for regional analyse. Jøran Toresen er ansatt ved Norsk institutt for by- og regionforskning.

INNHOOLD

	Side
1. Innledning.....	3
2. Privat konsum.....	4
2.1 Innledning.....	4
2.2 Metode.....	4
2.3 Sammenligning med beregningsopplegget i fylkesfordelt nasjonalregnskap 1980	8
3. Disponibel inntekt.....	12
3.1 Innledning.....	12
3.1.1 Begreper.....	13
3.1.2 Formål og hovedproblemer.....	14
3.2 Inntekter fra produksjon.....	16
3.2.1 Produksjonsinntekter etter produksjonsfylke.....	17
3.2.2 Produksjonsinntekter etter bostedsfylke.....	22
3.2.3 Sammenligning av inntekter mellom bostedsfylke og produksjonsfylke	31
3.3 Inntektsoverføringer.....	34
3.3.1 Stønader.....	34
3.3.2 Direkte skatter og avgifter	41
3.3.3 Andre nettoinntekter.....	46
3.3.4 Virkninger av stønader og skatter på den regionale inntektsfordelingen.....	46
3.4 Disponibel inntekt.....	48
Litteratur	50
Vedlegg Teknisk dokumentasjon av kilder og metoder for beregning av privat konsum	51

1. INNLEDNING

Det fylkesfordelte nasjonalregnskapet viser hvordan produksjon og anvendelse av varer og tjenester fordeler seg på fylker. Statistisk sentralbyrå har laget slike regnskaper for årene 1973, 1976, 1980 og 1983. I 1983-regnskapet ble det innført en ny beregningsmetode for fylkesfordeling av privat konsum. Mens konsumet tidligere ble fordelt etter konsumentenes bostedsfylke, ble konsumet i dette regnskapet fordelt etter omsetningsfylke. Metodeendringen har medført at varehandelsstatistikken har erstattet forbruksundersøkelsen som den viktigste datakilden. Det nye opplegget for beregning av privat konsum er beskrevet i kapittel 2 i dette notatet. Beregningsresultatene er presentert i Statistisk sentralbyrå (1987) og i Schanche (1989).

Det fylkesfordelte nasjonalregnskapet utgjør det sentrale datagrunnlaget for Statistisk sentralbyrås regionaløkonomiske modell REGION. I et samarbeidsprosjekt med Norsk institutt for by- og regionforskning er denne modellen nå betydelig revidert. Den nye modellversjonen inneholder bl.a. mer tilfredsstillende konsumfunksjoner, der privat konsum i fylkene relateres til husholdningenes disponible inntekt. I kapittel 3 beskrives hvordan tall for disponibel inntekt i fylkene er beregnet i modellens basisår ut fra en rekke forskjellige datakilder. Både produksjonsinntekter og inntektsoverføringer til husholdningene er beregnet. Beregningene, som bygger på nasjonalregnskapets begreper og klassifikasjoner, kan betraktes som et forsøkspreget tillegg til det fylkesfordelte nasjonalregnskapet for 1983. Siden disse beregningene vil kunne ha selvstendig interesse, bl.a. ved analyser av regionale forskjeller i husholdningsinntekter, er det lagt stor vekt på presentasjonen av resultatene i dette notatet. Notatet inneholder også vurderinger av de mange usikre faktorene som ligger bak en del av beregningene.

Per Schanche har hatt hovedansvaret for kapittel 2 og Jøran Toresen for kapittel 3. Arbeidet med prosjektet har vært delfinansiert av Miljøverndepartementet og Norges råd for anvendt samfunnsforskning.

2. PRIVAT KONSUM

2.1 Innledning

I fylkesfordelt nasjonalregnskap for 1983 (FNR83) er det innført en ny beregningsmetode for privat konsum. Den viktigste prinsipielle endringen er at konsumet nå er lagt til omsetningsfylke. Tidligere har det private konsumet vært fordelt etter konsumentenes bostedsfylke. Varehandelsstatistikken er nå datakilde for varekonsumet, mens beregningen av tjenestekonsumet gjør bruk av ulike datakilder og beregningsmetoder. I FNR80 var forbruksundersøkelsen viktigste datakilde for privat konsum.

Dette kapitlet gjør rede for bakgrunnen for omleggingen, hvordan den er gjennomført, og hvilke konsekvenser omleggingen får for fylkesfordelingen av det private konsumet. Den mer tekniske dokumentasjonen av hva som er gjort er i hovedsak lagt til vedlegget.

2.2 Metode

Forrige regnskapsversjon (FNR80) fordelte konsumet etter bostedsfylke, og forbruksundersøkelsen (FU) var den viktigste datakilden. FU gir husholdningenes gjennomsnittlige utgifter til ulike vare- og tjenestegrupper. FUs laveste publiserte geografiske nivå er handelsfelt. Tallene for handelsfelt ble brutt ned til fylker ved hjelp av fylkesvise tall for disponibel inntekt og inntektselastisiteter. FU-utvalget er på ca. 2400 husholdninger, og med et frafall på opp mot 40 prosent blir det ca. 1500 enheter igjen på landsbasis.

Dette er en metode som tillegger utvalgsundersøkelsen FU stor vekt. Det knytter seg forholdsvis stor usikkerhet til de regionale tallene i FU. Dette skyldes at utvalget er lite, men også skjevheter i frafallet og metodesvakheter ved FU. Nedbrytningen fra handelsfelt til fylke bygger også på forutsetninger som vil kunne gi opphav til feil.

I den nye beregningsmetoden for privat konsum har vi brukt varehandelsstatistikken, som bygger på en fullstendig registrering av omsetningen i varehandelsnæringen. Vi får dermed et datagrunnlag som sannsynligvis gir sikrere konsumanslag enn tidligere.

I FNR er varekontiene bygd opp på følgende måte (varekontiene gjelder både for varer og tjenester):

Tabell 2.1. Varekonto i fylkesfordelt nasjonalregnskap.

Tilgang	Anvendelse
produksjon	vareinnsats ¹
import	bruttoinvestering ¹
	privat konsum
	offentlig konsum
	eksport
	lagerendring
	overskudd/ underskudd

¹ Leveres delvis via omfordelingssektorer (20-konti).

I kontiene er det balanse mellom tilgangen, som utgjøres av produksjon og import, og summen av de ulike anvendelseskomponentene. Posten overskudd/underskudd blir brukt til å saldere varekontiene, og tallstørrelsen for denne posten har for mange varer vært relativt stor. Overskudd/underskudd er en post som er spesiell for FNR og den fanger opp effekten av tre forhold:

1. Anvendelse i et annet fylke enn produksjonsfylket.
2. Noe av en vares produksjon og/eller anvendelse er fylkesfordelt, mens andre komponenter ikke er det.
3. Statistiske feil ved fylkesfordelingen av en vares produksjon og/eller anvendelse.

Bidrag fra punkt 1 får vi når en vare går til vareinnsats eller sluttleveringer i et annet fylke enn produksjonsfylket. Ideelt skulle regnskapet registrert varestrømmer over fylkesgrensene på samme måte som nasjonalregnskapet registrerer eksport og import, men foreløpig er datagrunnlaget for dårlig til å kunne klare dette.

I FNR er ekstrarfylket en konstruksjon som er brukt for strømmer hvor statistikkgrunnlaget er svakt eller hvor fylkesfordeling er meningsløs. Hvis noe av en vares produksjon eller anvendelse er fylkesfordelt samtidig som andre komponenter ikke er det, gir dette også opphav til overskudd/underskudd (pkt. 2). Ekstrarfylket brukes for eksport/import, leveranser til omfordelingssektorer (20-konti), lagerendring og enkelte produksjonssektorer (se Meidem og Thu (1985)).

Endelig vil beregningene av overskudd/underskudd være påvirket av at posten er residualbestemt. Usikkerheten fra fylkesfordelingen av de andre komponentene vil akkumuleres i denne posten (pkt. 3). Denne virkningen vil være større jo svakere datamaterialet er.

Når konsumet blir lagt til konsumentenes bostedsfylke, vil bidraget fra punkt 1 trolig bli større enn om en legger konsumet til omsetningsfylke. Dette skyldes to forhold. For det første er produksjonen i varehandelen lagt til omsetningsfylket. Bidraget fra varehandelen (handelsavansen) utgjør en forholdsvis stor del av produksjonen av den enkelte vare. Hvis sluttanvendelsen foregår i et annet fylke enn omsetningsfylket, vil dette isolert sett gi et bidrag til posten overskudd/underskudd. For det andre er det antakelig større samsvar mellom tjenestenes produksjonsfylke og omsetningsfylke enn mellom tjenestenes produksjonsfylke og konsumentenes bostedsfylke.

Det konkrete beregningsopplegget vi nå kort skal gjøre rede for må sees i sammenheng med vedlegget, som gir en mer detaljert og teknisk beskrivelse av beregningsmetoden.

Varekonsum

I nasjonalregnskapet (NR) blir omsetningen i varehandelen brukt som indikator for veksten i de ulike varekonsumgruppene. Dette skjer ved hjelp av den såkalte konsummatrisen. Denne matrisen viser hvilke detaljistledd de 98 konsumgruppene omsettes gjennom og hvor stor andel hvert av de 29 detaljistleddene har av omsetningen i de ulike konsumgruppene. Detaljistleddene er gruppert etter Standard for næringsgruppering, se Statistisk sentralbyrå (1983)). Imidlertid er det ikke fullt samsvar mellom omsetningen i varehandelen og privat varekonsum. Til privat konsum regnes jordbruks- og fiskeribefolkningens forbruk av egne produkter, varer kan være omsatt direkte fra engrosleddet til privat konsum, og endelig kan det være varer i detaljistleddet som går til andre anvendelser enn privat konsum.

Selv om en tar hensyn til disse forholdene, er det forholdsvis dårlig samsvar mellom nivået på NRs varekonsum og omsetningen i varehandelen. For å kunne utnytte både varehandelsstatistikken og konsummatrisen i våre beregninger, ble det ved hjelp av den såkalte RAS-metoden gjort et forsøk på å lage en matrise som viser en konsistent sammenheng mellom omsetningen i varehandelen og nivået på NRs konsum. Denne estimeringsmetoden

virker på den måten at det blir foretatt proporsjonale justeringer langs linjer og kolonner helt til den justerte matrisen har de ønskede marginalene (totalsummer). RAS-estimeringen ga imidlertid ikke konvergens mot de gitte marginalene og en annen fordelingsteknikk ble brukt.

Den enkelte konsumgruppe ble fordelt hver for seg. Fordelingsnøklerne ble laget ved å bruke prosentsetser fra den tidligere omtalte konsummatrisen som vektor på tallene fra varehandelsstatistikken. Etter at alle konsumgruppene var fordelt på fylker, ble RAS-teknikken anvendt for å justere fordelingen av fylkenes totale varekonsum slik at denne fordelingen ble lik fylkesfordelingen av omsetningen ifølge varehandelsstatistikken. Justeringen ble foretatt for å rette opp effekten av den omtalte inkonsistensen mellom NRs konsum, konsummatrisen og omsetningen ifølge varehandelsstatistikken. En får også justert for ulik regional fordeling av hvilke detaljistledd de ulike varene omsettes gjennom. Justeringen gjør at anslaget for totalt varekonsum antakelig blir sikrere enn anslaget for hver enkelt konsumgruppe.

Tjenestekonsum

Her har vi tatt utgangspunkt i de tjenestene som leveres til tjenestekonsum. Mange av disse vil være av en slik karakter at de vanskelig kan anvendes i andre fylker enn hvor de produseres. For disse tjenestene har vi satt overskudd/underskudd pr. definisjon lik 0 og dermed sørget for at anvendelsesfylke er det samme som produksjonsfylke. For å identifisere hvilke tjenester dette gjelder, har vi sett på de tjenester som verken har import eller eksport over landegrensen. For disse tjenestene har vi satt overskudd/underskudd lik 0 i alle fylker (med noen unntak). En tjeneste kan leveres til flere konsumgrupper. For å finne fordelingen på disse konsumgruppene har vi forutsatt samme fordeling som i nasjonalregnskapet.

En detaljert oversikt over beregningsmetoden for alle tjenestene som leveres til tjenestekonsum er gitt i vedlegget.

For boligjenester og elektrisitet, som omfatter ca. 16 prosent av leveransene til privat konsum, har vi foretatt egne beregninger. For boligjenester har vi brukt tall fra Folke- og bolig tellingen 1980 (FOB80) og forbruksundersøkelsen (FU). FOB80 gir boflate fordelt på tettbygd og spredtbygd strøk i hvert fylke, mens FU gir boutgifter pr. kvadratmeter etter de samme variable. Det ble så beregnet totale boutgifter i hvert

fylke, og disse tallene ble brukt som fordelingsnøkler. Tallene for privat konsum av elektrisitet er innhentet fra Seksjon for ressurs- og miljøanalyse i SSB.

Det som sto igjen å fordele var 3.3 prosent av det totale konsumet. I mangel av en bedre metode, har vi forutsatt at fylkesfordelingen for dette konsumet er som fylkesfordelingen av det øvrige konsumet (se ellers fotnote 1 til tabellen i vedlegget).

2.3 Sammenligning med beregningsopplegget i fylkesfordelt nasjonalregnskap 1980

Utgangspunktet her er en sammenlikning av beregningsresultatene for 1980 og 1983. Ideelt sett burde vi brukt begge beregningsmetoder for samme år, men det har vi funnet for arbeidskrevende. Den sammenlikningen vi har foretatt gir en grov indikasjon på resultatet av omleggingen av beregningsmetoden for privat konsum.

Tabell 2.2. Utvikling i privat konsum (etter hovedgrupper) og brutto-
produkt 1980-1983 etter fylke. Løpende priser og normert i
forhold til utviklingen for hele landet¹⁾

Fylke	Privat konsum				Brutto- produkt
	Totalt	Varer	Bolig, elektrisitet	Andre tjenester	
Østfold	96	102	88	82	96
Akershus	87	91	90	69	108
Oslo	117	108	122	136	99
Hedmark	98	103	91	83	95
Oppland	104	108	83	102	94
Buskerud	100	106	92	87	96
Vestfold	91	94	91	75	92
Telemark	94	100	86	79	93
Aust-Agder	94	99	87	80	101
Vest-Agder	98	103	90	86	94
Rogaland	105	106	111	95	111
Hordaland	99	96	108	101	102
Sogn og Fjordane	98	95	112	93	89
Møre og Romsdal	96	97	106	84	100
Sør - Trøndelag	106	104	108	111	98
Nord - Trøndelag	101	101	113	86	100
Nordland	94	92	97	99	104
Troms	96	91	92	112	111
Finnmark	94	93	90	97	107
Hele landet	100	100	100	100	100

1) Ekstrafylket er holdt utenfor. Tallene er beregnet med utgangspunkt i FNR-databanken, se Schanche (1989), noe som bl.a. betyr at konsumtallene er aggregert fra konsumkonti og ikke fra varekonti.

Fordelingen på konsumgrupper i tabell 2.2 er i samsvar med de ulike måtene å beregne konsumet på. Det er spesifisert privat konsum som er fordelt på fylker, det vil si at utlendingers konsum i Norge er med, men ikke nordmenns konsum i utlandet. Når utviklingen fra 1980 til 1983 skal tolkes, kan vi i utgangspunktet ikke skille mellom hva som skyldes en reell utvikling og hva som skyldes metodeendringen. Imidlertid er det rimelig å tro at en stor del av Oslos kraftige konsumvekst skyldes metodeendringen. Veksten reflekterer at Oslo har en relativt stor omsetning av varer og tjenester til konsumenter bosatt i andre fylker. Dette bekreftes ved lav beregnet vekst for Akershus, og indikerer at innbyggerne i Akershus i stor utstrekning gjør innkjøp av varer og tjenester i Oslo. Dette er en høyst

forventet konklusjon, og effekten gjør seg nok gjeldende for andre fylker på Østlandet også.

Sammenhengen mellom bruttoproduktet og privat konsum kommer til uttrykk ved at noe av inntekt opptjent i produksjonen går til husholdningenes private konsum. I tabell 2.2 ser vi at det til en viss grad er samsvar mellom veksten i privat konsum ialt og veksten i bruttoproduktet for de fleste fylker. Tallene understreker betydningen av metodeendringen for Akershus og Oslo. Når en ser bort fra Akershus/Oslo er uoverstemmelsene størst for fylkene Troms og Finnmark. Dette kan til en viss grad skyldes svakheter ved beregningsmetoden som ble brukt i FNR80.

For varekonsumet er inntrykket at fylkesfordelingen i 1983 og 1980 er relativt like og at forandringene stort sett er som ventet. Som tidligere nevnt har vi justert fylkesfordelingen av varekonsumet slik at den er i overensstemmelse med omsetningen ifølge varehandelsstatistikken. Veksten i varekonsumet er relativt stor i sentrale handelsfylker som Oslo, Rogaland og Sør-Trøndelag. Uventet er imidlertid Hordalands lave vekst, noen umiddelbar forklaring på dette er det vanskelig å finne. Ellers får fylkene i Nord-Norge i 1983 en mindre andel av varekonsumet, mens innlandsfylkene på Østlandet øker sin andel av varekonsumet.

For bolig og elektrisitet har vi fått en forholdvis sterk økning i de tre fylkene som har de tre største byene. Dette kommer delvis av de økte boutgiftene i disse byene, noe som også fanges opp av FU som har skilt ut disse byene. Det er mulig at FU underestimerer boutgiftene for fylker med en større andel bybebyggelse enn gjennomsnittet for handelsfeltet, og tilsvarende underestimerer for fylker med mindre bybebyggelse enn for gjennomsnittet av handelsfeltet. Ved at vi i våre beregninger har skilt mellom tettbygde og spredtbygde strøk, er antakelig ikke feilestimeringen urimelig stor.

For "andre tjenester" har vi de tallmessige største utslagene. Dette kan delvis skyldes omlegging av beregningsopplegget for disse tjenestene, men også at det her er grunn til å vente de største endringene. Oslo har øket andelen sin relativt mye, og har i 1983 over 1/5 av dette konsumet. Samtidig som Oslo øker sin andel, minker andelene for fylkene rundt Oslo. Ellers øker Sør-Trøndelag og Troms sine andeler, noe som kan forklares med at disse fylkene i noen grad tilbyr tjenester for innbyggerne også i nabofylkene.

For å få et nærmere inntrykk av hva som skjuler seg bak Oslos kraftige økning for "andre tjenester", har vi i tabell 2.3 sett på hvilke tjen-

ester som inngår med de største leveransene i dette konsumet. De 5 tjenestene som vi har skilt ut, er tjenester som er sterkt representert i Oslo.

Tabell 2.3. Privat tjenestekonsum i Oslo. Andel av landets konsum. 1983

Tjenester i privat konsum (NR-vare)	Beregnet konsum i Oslo (100 000 kr.)	Prosent av landets konsum
Servering (762)	13 941	21,4
Underholdning (951)	12 359	38,1
Helsetjenester (931)	9 283	16,4
Tjenester fra interesseorg. (940)	3 779	82,3
Hår- og skjønnhetspleie mv. (971)	3 461	20,5
Øvrige tjenester	38 994	18,6
Totalt	81 817	20,7

Samlet vurderer vi tallene for privat konsum i FNR83 som akseptable. Sammenliknet med beregningene for 1980 virker resultatene for det meste rimelige, også på felter der statistikkgrunnlaget ved det nye beregningsopplegget er svakest.

Det nye beregningsoppleggets svakeste punkt er statistikkgrunnlaget for tjenestekonsumet. Ideelt sett burde en hatt statistikk for alle komponentene i tabell 2.1 slik at produksjon og anvendelse kunne blitt avstemt mot hverandre for den enkelte vare. Imidlertid er primærstatistikken ikke så detaljert at dette er mulig, og vi får dermed et konsum som delvis er residualbestemt. Her vil svakheter ved fordelingen av komponentene akkumuleres, og estimatet for konsumet blir usikkert. Denne innvendingen er viktigere hvis en tjeneste (vare) produseres av mange sektorer og/eller har mange anvendelser. Imidlertid har de tjenestene som er saldert med privat konsum stort sett relativt få produksjonssektorer og anvendelser.

Samlet synes fordelene ved den nye beregningsmetoden å være større enn ulempene. Den viktigste fordel er at fordelingen etter omsetningsfylke samlet har et bedre statistikkgrunnlag enn fordelingen etter konsumentenes bostedfylke. Den viktigste kilden er her varehandelsstatistikken, som bygger på en fullstendig telling. Tidligere har forbruksundersøkelsen, som er en utvalgstilling, hatt en sentral plass i konsumberegningene. Omleggingen vil medføre at saldoposten overskudd/underskudd isolert sett blir mindre. Svakt statistikkgrunnlag for enkelte tjenesteytende

næringer gir som nevnt mest usikre tall for tjenestekonsumet. Her vil en generell forbedring av statistikken for tjenesteytende næringer gjøre at en ved senere regnskapsversjoner vil kunne produsere sikrere anslag for privat tjenestekonsum.

3. DISPONIBEL INNTEKT

3.1 Innledning

En institusjonell fordeling av inntekter i nasjonalregnskapet er en gruppering etter typer av inntektsmottakere. Regnskapets kontoplan skiller mellom 19 konti, som aggregeres til fem hovedgrupper: offentlig forvaltning, statsforetak, finansinstitusjoner, andre norske sektorer og utlandet. Andre norske sektorer kan splittes på undergruppene private ikke-personlige foretak og husholdninger (personlig næringsdrivende, lønnstakere og trygdede/pensjonister). I dette kapitlet beskrives fordelingen av husholdningenes inntekter og skatter på fylker.

Nasjonalregnskapets hovedoppstilling over husholdningenes inntekter, utgifter og sparing deler husholdningenes inntekter inn i syv arter: lønn, arbeidsgiveravgift til folketrygden mv., driftsresultat, renteinntekter, stønader fra det offentlige, stønader fra utlandet og andre inntekter. Fire utgiftsarter spesifiseres: arbeidsgiveravgift til folketrygden mv., andre direkte skatter og trygdepremier, renteutgifter og andre utgifter. Differansen mellom inntekter og utgifter gir disponibel inntekt for husholdningssektoren.

Nasjonalregnskapet deler inntektstransaksjonene mellom ulike institusjonelle sektorer i to hovedkategorier. Den første gjelder inntektsopptjening eller inntektsskaping. For innenlandske sektorer dreier det seg om inntekter fra produksjon og for utlandet om betaling for import til Norge. Den andre hovedkategorien omfatter inntekter som skyldes overføringer mellom institusjonelle sektorer. Dette kan være stønader for husholdningene, skatter for offentlig forvaltning, renteinntekter mv., mens utlandet mottar renter, aksjeutbytte mv. og stønader fra Norge. Todelingen i inntekter fra produksjon og inntektsoverføringer benyttes også her.

Dette innledningsavsnittet gjennomgår noen sentrale begreper, og noen hovedproblemer ved fylkesfordelingen av husholdningenes inntekter ut-

dypes. Fordelingen av husholdningenes inntekter fra produksjon (lønn og driftsresultat) behandles i avsnitt 3.2. Disse inntektene beregnes både etter husholdningenes bosted og etter hvor bedriftene er lokalisert. I avsnitt 3.3 fylkesfordeles inntektsoverføringene (stønader, skatter og øvrige inntekter og utgifter) etter bostedsfylke. Her diskuteres også virkningene på den regionale inntektsfordelingen av overføringer mellom husholdningene og det offentlige (stønader og skatter), og de samlede virkningene anslås. I avsnitt 3.4 stilles husholdningenes disponible inntekt opp for hvert fylke.

3.1.1 Begreper

I nasjonalregnskapet (NR) nyttes begrepet faktorinntekt som et mål for den godtgjørelse produksjonsfaktorene oppnår for sin innsats i en periode. Faktorinntekten inkluderer produksjonssubsidier, men ikke indirekte skatter. Faktorinntekten er igjen splittet på lønnskostnader og driftsresultat. Lønnskostnader er spesifisert på seks komponenter: kontantlønn, naturlønn, andre ytelser til beste for lønnstakerne, arbeidsgiveravgift til folketrygden, arbeidsgiveravgift til andre trygdeordninger samt lavtlønnsfond. Driftsresultat er den rest som står til disposisjon for foretakenes eiere til renter av fremmedkapital og som godtgjørelse for innsats av eget arbeid og egen kapital. Driftsresultat beregnes residualt i nasjonalregnskapet.

For å beregne hvor stor del av faktorinntekten som tilfaller husholdningssektoren (inntekter fra produksjon), må lønnskostnadene fordeles på lønn og arbeidsgiveravgifter, og den delen av driftsresultatet som går til husholdningene må skilles ut. Dette er to av hovedproblemene i dette kapitlet.

Husholdningenes øvrige inntekter og utgifter (inntektsoverføringer) deles her inn i tre grupper: stønader fra det offentlige, direkte skatter og avgifter samt andre nettoinntekter. Stønader omfatter kontant- og naturalstønader til private konsumenter fra offentlige institusjoner, i hovedsak pensjoner og andre trygdeytelser. Stønader til helseinstitusjoner er inkludert. Disse overføringene består i hovedsak av stønader til legehjelp, syketransport og opphold, medisiner og behandling i private institusjoner. Direkte skatter og trygdepremier omfatter inntektsskatt til stat og

kommune, fellesskatt, medlemsavgift til folketrygden samt andre direkte skatter: formuesskatt til stat og kommune, andre trygdeinnbetalinger, årsavgift på biler, arveavgift og andre direkte skatter til kommuner. Vi definerer andre nettoinntekter som summen av renteinntekter, stønader fra utlandet og andre inntekter, minus renteutgifter og andre utgifter. Differansen mellom samlede inntekter og samlede utgifter gir disponibel inntekt for husholdningssektoren.

3.1.2 Formål og hovedproblemer

Når husholdningenes disponible inntekt skal beregnes i nasjonalregnskapet, spesifiserer regnskapet hvilke innenlandske institusjonelle sektorer inntektene mottas fra, og hvilke sektorer utgiftene betales til (se Fløttum (1980), avsn. 3.3). For eksempel: lønn fra bedrifter, stønader fra det offentlige og renteinntekter fra finansinstitusjoner, eller skatter betalt til offentlige sektorer. Tilsvarende spesifiseres inntekts- og utgiftsstrømmer mellom norske husholdninger og utlandet. Dette gjøres også for privat konsum, der utlendingers konsum i Norge og nordmenns konsum i utlandet er spesifisert som egne poster.

Disse sammenhengene gjelder også når utgangspunktet er husholdningene i hvert enkelt fylke. For husholdningssektoren benyttes bosted når husholdningene skal fordeles etter fylke. Derfor bør et fylkesfordelt inntektsregnskap i prinsippet spesifisere både strømmer innen et fylke og mellom husholdningene i ett fylke og institusjonelle sektorer i andre fylker (på tilsvarende måte som NR for landet som helhet spesifiserer transaksjoner mellom norske husholdninger og utlandet).

Hensikten med dette arbeidet er ikke å stille opp et komplett fylkesfordelt inntekts- og kapitalregnskap som gir en utførlig spesifikasjon av transaksjonene mellom husholdningssektoren og andre institusjonelle sektorer. Formålet er å fordele nasjonalregnskapets hovedstørrelser på fylker, og arbeidet har vært et ledd i oppdateringen av modellen REGION til nytt basisår.

I Fylkesfordelt nasjonalregnskap (FNR) er faktorinntekten ikke splittet på institusjonelle sektorer. FNR gir kun tall for den funksjonelle fordelingen av faktorinntekten på de ulike lønnskomponentene og drifts-

resultat spesifisert etter produksjonssektor. For mange sektorer er fylkesfordelingen av arbeidsgiveravgiften ikke tilfredsstillende i FNR fordi det ikke er tatt hensyn til de ulike avgiftssonene. For industrisektorene er antakelig fordelingen tilfredsstillende. Den delen av driftsresultatet som tilfaller husholdningene er ikke spesifisert i FNR. Det er derfor nødvendig å skille ut disse komponentene (inntekt fra produksjon) ved egne beregninger. Det er spesielt beregning av husholdningsinntekter i form av driftsresultat som byr på problemer.

I FNR er produksjonssektorene lagt til det fylket der bedriftene er lokalisert og privat konsum er fordelt etter omsetningssted. Bedriftenes lokalisering er imidlertid ikke lett å bestemme i alle tilfeller. Dette er en av grunnene til at en del av produksjonsvirksomheten er lagt til ekstrasfylket. Dette gjør det nødvendig å fordele inntekter opptjent i ekstrasfylket på ordinære fylker. Selv om bedriftene ikke kan lokaliseres til bestemte fylker, vil arbeidstakernes bosted i prinsippet være kjent. Ved fordelingen av inntekter opptjent i ekstrasfylket benyttes her de samme koeffisientene som fordeler sysselsettingen i hver produksjonssektor i ekstrasfylket på arbeidstakernes bostedsfylke og på utenlandsk arbeidskraft i modellen REGION (se Dønnum m. fl. (1988), kap. 6). Fordelingen av lønn og driftsresultat etter produksjonsfylke behandles i avsnitt 3.2.1.

FNR fordeler inntekter fra produksjon etter produksjonsfylke og ikke etter husholdningenes bostedsfylke. Forskjellen har betydning for områder med stor pendling over fylkesgrensene, med Oslo/Akershus som det mest typiske eksemplet. Skattestatistikken gir imidlertid inntektstall fordelt etter bosted. I avsnitt 3.2.2 fordeles inntekter fra produksjon på husholdningenes bostedsfylke, hovedsaklig ved hjelp av inntektstallene fra skattestatistikken. I det foreliggende materialet er derfor inntekter fra produksjon fordelt både etter de fylkene der bedriftene er lokalisert og etter husholdningenes bosted. I avsnitt 3.2.3 sammenlignes inntektene etter bosteds- og produksjonsfylke. Forskjellene viser hvor store inntekter husholdningene i de ulike fylkene netto mottar fra produksjonssektorer i andre fylker og fra utlandet.

Fordi FNR heller ikke gir tall for husholdningenes øvrige inntekter og utgifter (inntektsoverføringer), er det nødvendig å fordele nasjonalregnskapets tall for stønader, skatter og andre inntekter og utgifter på fylker. Inntektsoverføringene behandles i avsnitt 3.3, mens husholdningenes disponible inntekt er stilt opp i avsnitt 3.4. Inntektsoverføringer og disponibel inntekt beregnes kun etter bostedsfylke.

For å si noe om inntektsforskjellene mellom fylkene, vil vi i hovedsak benytte inntekter pr. innbygger som sammenligningsgrunnlag.

3.2 Inntekter fra produksjon

Tabell 3.1 oppsummerer hovedtallene for faktorinntekt og husholdningenes inntekter fra produksjon i 1983. Lønn fra norske bedrifter til husholdningene var på tilsammen 169 140 millioner kroner. Bedriftene utbetalte i tillegg 261 millioner i lønn til utlandet, og husholdningene mottok 96 millioner kroner fra utlandet. Total lønn fra bedrifter beløp seg dermed til 169 401 millioner, mens husholdningenes samlede lønnsinntekter var på 169 497 millioner kroner i alt. Arbeidsgiveravgift var 28 834 mill., mens totalt driftsresultat i norske bedrifter var på 99 055 millioner kroner. Av driftsresultatet gikk omlag 37 prosent til husholdningssektoren.

Tabell 3.1 Faktorinntekt og husholdningsinntekter fra produksjon.
Mill.kr. 1983

FAKTORINNTEKT	297 290
Lønnskostnader	198 235
Lønn fra norske bedrifter.....	169 401
Husholdninger.....	169 140
Ordinære fylker.....	167 792
Ekstrafylket.....	1 348
Utlandet.....	261
Arbeidsgiveravgift.....	28 834
Driftsresultat.....	99 055
Husholdninger.....	36 985
Ikke-personlige foretak mv.	62 070
 PRODUKSJONSINTEKTER, HUSHOLDNINGER	206 482
Lønn, husholdninger.....	169 497
Lønn fra norske bedrifter.....	169 401
Ordinære fylker.....	168 053
Ekstrafylket.....	1 348
Lønn opptjent i utlandet.....	96
Driftsresultat, husholdninger.....	36 985

Kilde: nasjonalregnskapet og egne beregninger

Lønn og arbeidsgiveravgift etter produksjonsfylke er så langt som mulig fordelt på ordinære fylker. Fordelingen etter bosted er brukt når fordelingen etter produksjonsfylke ikke har mening eller ikke er tilgjengelig. Som det fremgår av tabell 3.1 er vel 1,3 mrd. kroner av lønnen ikke fordelt på fylkene. Dette gjelder lønn til utenlandske arbeidstakere i

olje- og skipsfartsnæringene. Ved bostedsfordelingen trekkes denne lønns-
summen fra nasjonalregnskapets totaltall for lønn når husholdningenes inn-
tekter fra produksjon fordeles på ordinære fylker.

Posten lønn til utlandet, som i 1983 var på 261 mill. kr, er en be-
regnet størrelse i nasjonalregnskapet som fremkommer i behandlingen av SAS
og Scanair i luftfartssektoren. I behandlingen av SAS regnes 2/7 av fore-
taket som norsk. Følgelig regnes 2/7 av konsernets lønninger som norsk
lønn. Faktisk blir det utbetalt noe mer enn dette som lønn i den delen av
konsernet som ligger i Norge. Differansen regnes som "lønn til utlandet".
Vi vet ikke om de som mottok lønnen var norske i betydningen norske stats-
borgere. De kan imidlertid godt være bosatt i Norge. For Scanairs ved-
kommende blir hele lønnsbudsjettet som utbetales i Norge regnet som lønn
til utlandet. Dette skyldes en inkonsistens i regnskapsførselen.

I Fylkesfordelt nasjonalregnskap er all lønn i luftfartssektoren
fordelt på fylker. Den lønnen som er fordelt etter produksjonsfylke inklu-
derer altså de 261 millionene som regnes som lønn til utlandet. Det må
antas at denne lønnen faktisk er utbetalt her i landet, og har gitt opphav
til konsumerter spørsel her.

Posten lønn fra utlandet er en mindre korreksjonspost (96 mill. kr
i 1983), og er et rent skjønsmessig anslag uten kjente kilder. Vi tolker
posten som et anslag på lønn som utbetales til norske arbeidstakere på
utenlandske ambassader o.l. uten noen spesiell diplomatisk status. I dette
tilfellet regnes utenlandske ambassader som utenlandsk territorium. Inntek-
tene må regnes som konsummotiverende.

3.2.1 Produksjonsinntekter etter produksjonsfylke

Fylkesfordelt nasjonalregnskap gir tall for faktorinntekt fordelt
på de ulike lønnskostnadsskomponentene og driftsresultat i hver produk-
sjonssektor. Husholdningenes totale inntekter fra produksjon i hvert fylke
beregnes som summen av lønn og driftsresultat. Behandlingen av arbeids-
giveravgift (og dermed lønn) er noe utilfredsstillende i FNR, og nye lønns-
tall er derfor beregnet. Det er dessuten nødvendig å skille ut den delen av
driftsresultatet som tilfaller husholdningene.

Inntekter opptjent i ekstrasfylket er fordelt på ordinære fylker så
langt det har vært mulig. Her benyttes de samme koeffisientene som fordeler

sysseissettingen i hver sektor i ekstrarfylket på arbeidstakernes bostedsfylke og på utenlandske arbeidstakere i modellen REGION. De inntektene som ikke fordeles på ordinære fylker er lønn til utlendinger i olje- og skipsfærtsnæringene.

Tallene i dette avsnittet bygger på fylkesfordelte tall som er laget i forbindelse med oppdateringen av REGION til nytt basisår. De mer tekniske sidene ved beregningene er dokumentert i Toresen (1989).

Arbeidsgiveravgift mv.

Arbeidsgiveravgift til folketrygden og andre trygdeordninger opptrer både på inntekts- og utgiftssiden når husholdningenes disponible inntekt skal beregnes. Det må derfor gjøres fratrukk for disse avgiftene for å beregne hvor mye av lønnskostnadene i en produksjonssektor som tilfaller husholdningene. Differansen er lik utbetalt lønn.

En gjennomsnittlig sats for arbeidsgiveravgift mv. beregnes for hvert enkelte fylke, se Toresen (1989). Først beregnes fylkesvise satser for arbeidsgiveravgift til folketrygden ved at de offisielle satsene i hver avgiftssone vektet med andelen av pensjonsgivende lønnsinntekt som er oppkjøpt av lønnstakere bosatt i tilhørende sone. For utenlandske arbeidstakere i ekstrarfylket settes satsen lik gjennomsnittet for hele landet. For også å fange opp arbeidsgiveravgift til andre trygder, avstemmes de regionale satsene mot innbetalte avgifter i hver produksjonssektor ifølge nasjonalregnskapet. Sektoravgiftene inkluderer innbetalinger til andre trygdeordninger. De endelige avgiftssatsene (arbeidsgiveravgift til folketrygden og til andre trygdeordninger) er således konsistente med nasjonalregnskapet for hver produksjonssektor, samtidig som de regionale forskjellene ivaretas via differensierte satser for folketrygdavgiften. Satsene benyttes både for produksjons- og bostedsfylke.

Lønn

Fylkesfordelt nasjonalregnskap gir tall for totale lønnskostnader. Ved å benytte de regionale satsene for arbeidsgiveravgift kan utbetalt lønn i de enkelte produksjonssektorene i ordinære fylker og ekstrarfylket beregnes. Størrelsen av lønnsutbetalingene i ekstrarfylket er avhengig av ar-

beidstakernes bosted, siden dette bestemmer hvilken avgiftssats som skal benyttes for den enkelte. Det er derfor nødvendig å vekte lønnsutbetalingene i hver sektor med andelen sysselsatte fra de ulike fylkene (inkl. utenlandske arbeidstakere i ekstrarfylket), samtidig som de tilhørende regionale avgiftssatsene benyttes. Summen over alle fylker tilsvarer nasjonalregnskapets totaltall for lønn fra norske bedrifter i hver sektor.

For å beregne husholdningenes totale lønnsinntekter i de ulike fylkene summeres lønnsutbetalingene i alle produksjonssektorer i hvert fylke. I tillegg fordeles lønn opptjent i ekstrarfylket på ordinære fylker. Her benyttes de samme fordelingsnøklerne som i REGION. Summering av lønn mottatt av husholdningene i ordinære fylker gir total lønn opptjent av norske husholdninger i norske bedrifter, inkl. bedrifter plassert i ekstrarfylket i FNR. Lønn i ekstrarfylket som det ikke har vært mulig å fordele på ordinære fylker er lønn til utenlandske arbeidstakere i olje- og skipsfartsnæringene. Nasjonalregnskapets tall for lønn til utlandet (261 mill. kr) er fordelt på fylkene, mens korreksjonsposten lønn opptjent i utlandet (96 mill. kr) ikke er inkludert i lønssummen etter produksjonsfylke.

Driftsresultat

I 1983 tilfalt drøye 37 prosent av driftsresultatet husholdningene. Resten gikk til andre institusjonelle sektorer. På nasjonalt nivå er det beregnet hvor stor andel av driftsresultatet i hver produksjonssektor som tilfaller husholdningene, se Toresen (1989). Det er forutsatt at disse andelene er de samme i alle fylkene. I primærnæringene antas det at alt driftsresultat går til husholdningene. Andelene er en god del mindre i privat tjenesteyting, og små i de typiske industrisektorene. I offentlig administrasjon og forvaltning er driftsresultatet definert lik null.

Beregningsmetoden inneholder flere mulige feilkilder. Beregningen av totalt driftsresultat er i seg selv usikker fordi det restbestemmes i nasjonalregnskapet. Dermed vil driftsresultatet ta opp i seg feil ved beregningene av bruttoproduksjon, varinnsats og komponentene i bruttoproduktet utenom driftsresultat. De nasjonale husholdningsandelene er dessuten usikre. For det første byr det på problemer å avgrense hvilke inntekter som skal klassifiseres som husholdningsinntekter, og hvordan disse strømmene konkret skal måles. Det foreligger ikke regionaliserte fordelingsnøkler. Dette er også en kilde til usikkerhet. Enda en skjevhet oppstår ved at driftsresultatet i enkeltsektorer i visse fylker er nega-

tivt, mens det for landet som helhet er positivt. Med positive husholdningsandeler for hver sektor, medfører dette at husholdningsinntektene blir negative i fylker med negativt driftsresultat, og tilsvarende større i de andre fylkene. Beløpene det dreier seg om er imidlertid så små at vi ikke har funnet grunn til å foreta noen ytterligere korrigeringer.

Driftsresultat mottatt av husholdningene i hvert fylke beregnes som summen av driftsresultat opptjent i produksjonssektorer i eget fylke og i ekstrarfylket. Her benyttes sysselsettingsandelene fra REGION ved fordelingen av driftsresultat i ekstrarfylket på ordinære fylker, og all inntekt tilfaller ordinære fylker. Det å benytte sysselsettingskoeffisientene for å fordele driftsresultatet i ekstrarfylket er også en mulig feilkilde ved beregningene.

Beregningsresultater

Tabell 3.2 gjengir de beregnede fylkestallene for lønnskostnader fordelt på lønn og arbeidsgiveravgift til folketrygden mv. Her er også de regionale avgiftssatsene tatt med.

Tabell 3.2

Lønn, arbeidsgiveravgift og lønnskostnader. Mill.kr. Produksjonsfylke. 1983

	Lønn	Arb. giver avgift	Lønns- kost- nader	Avgifts- satser, prosent
01 Østfold.....	8097.5	1435.6	9533.1	17.7
02 Akershus.....	13111.8	2368.9	15480.7	18.1
03 Oslo.....	36014.5	6570.3	42584.8	18.2
04 Hedmark.....	5716.7	968.7	6685.4	16.9
05 Oppland.....	5290.3	890.9	6181.2	16.8
06 Buskerud.....	8077.0	1412.4	9489.4	17.5
07 Vestfold.....	6562.3	1166.3	7728.6	17.8
08 Telemark.....	6126.1	1042.3	7168.4	17.0
09 Aust-Agder.....	3242.9	569.0	3811.9	17.5
10 Vest-Agder.....	4959.6	882.2	5841.8	17.8
11 Rogaland.....	14269.8	2483.1	16752.9	17.4
12 Hordaland.....	15026.8	2617.6	17644.4	17.4
14 Sogn og Fjordane...	3325.1	485.8	3810.9	14.6
15 Møre og Romsdal....	8151.3	1371.5	9522.8	16.8
16 Sør-Trøndelag.....	9209.0	1605.3	10814.2	17.4
17 Nord-Trøndelag.....	3790.0	615.0	4405.1	16.2
18 Nordland.....	8470.5	1098.4	9568.9	13.0
19 Troms.....	5572.4	734.6	6307.0	13.2
20 Finnmark.....	3039.5	273.5	3313.0	9.0
99 Ekstrafylket.....	1347.8	242.5	1590.3	18.0
00 Hele landet.....	169401.0	28834.0	198235.0	17.0

I tabell 3.3 er husholdningenes inntekter fra produksjon spesifisert på lønn og driftsresultat stilt opp. Tabellen viser i tillegg fordelingen mellom de to inntektsartene i hvert fylke og fordelingen av lønn, driftsresultat og totale produksjonsinntekter på fylker.

Tabell 3.3

Husholdningenes inntekter fra lønn og driftsresultat. Produksjonsfylke.
1983. Mill.kr. og prosentvis fordeling på inntektsarter og på fylker.

	Absolutte tall			Artsfordeling		Fylkesfordeling		
	Lønn	Drifts- resultat	I alt	Lønn	Drifts- resultat	Lønn	Drifts- result.	I alt
01 Østfold.....	8097.5	1640.7	9738.2	83.2	16.8	4.78	4.44	4.72
02 Akershus.....	13111.8	2908.2	16019.9	81.8	18.2	7.74	7.86	7.76
03 Oslo.....	36014.5	6177.3	42191.8	85.4	14.6	21.26	16.70	20.44
04 Hedmark.....	5716.7	1752.5	7469.2	76.5	23.5	3.37	4.74	3.62
05 Oppland.....	5290.3	1784.5	7074.8	74.8	25.2	3.12	4.83	3.43
06 Buskerud.....	8077.0	1562.5	9639.5	83.8	16.2	4.77	4.22	4.67
07 Vestfold.....	6562.3	1057.8	7620.1	86.1	13.9	3.87	2.86	3.69
08 Telemark.....	6126.1	1071.2	7197.3	85.1	14.9	3.62	2.90	3.49
09 Aust-Agder.....	3242.9	579.3	3822.2	84.8	15.2	1.91	1.57	1.85
10 Vest-Agder.....	4959.6	965.0	5924.6	83.7	16.3	2.93	2.61	2.87
11 Rogaland.....	14269.8	3642.9	17912.7	79.7	20.3	8.42	9.85	8.68
12 Hordaland.....	15026.8	3024.9	18051.7	83.2	16.8	8.87	8.18	8.75
14 Sogn og Fjordane.	3325.1	1149.4	4474.6	74.3	25.7	1.96	3.11	2.17
15 Møre og Romsdal..	8151.3	2393.6	10544.9	77.3	22.7	4.81	6.47	5.11
16 Sør-Trøndelag....	9209.0	2040.1	11249.0	81.9	18.1	5.44	5.52	5.45
17 Nord-Trøndelag...	3790.0	1374.5	5164.6	73.4	26.6	2.24	3.72	2.50
18 Nordland.....	8470.5	1780.6	10251.1	82.6	17.4	5.00	4.81	4.97
19 Troms.....	5572.4	1467.7	7040.1	79.2	20.8	3.29	3.97	3.41
20 Finnmark.....	3039.5	612.2	3651.7	83.2	16.8	1.79	1.66	1.77
99 Ekstrafylket.....	1347.8	0.0	1347.8	100.0	0.0	0.80	0.00	0.65
00 Hele landet 1)...	169401.0	36985.0	206386.0	82.1	17.9	100.00	100.00	100.00

1) Inkl. 261.0 mill. kr i lønn til utlandet, ekskl. 96 mill. kr i lønn fra utlandet

3.2.2 Produksjonsinntekter etter bostedsfylke

Bostedsfordelingen baserer seg i hovedsak på opplysninger innhentet ved en spesialkjøring av skattestatistikken (Statistisk sentralbyrå (1985c)). Se Wiig (1987), vedlegg 16, tabell 4. Grovt sagt deler skattestatistikken pensjonsgivende inntekt inn i tre komponenter. For det første lønn og annen godtgjørelse for arbeid i og utenfor tjenesteforhold. For det andre inntekt av selvstendig næringsvirksomhet fratrukket utgifter ved inntektsopptjeningen. (Renteinntekter og aksjeutbytte inngår ikke.) Og til sist inntekter fra ulike trygdeordninger. Dette gjelder arbeidsledighetstrygd, syketrygd og til en viss grad fødselspenger. For beregning av pensjonspremier skiller statistikken dessuten mellom pensjonsgivende inntekter med hhv. lav og høy avgiftssats. Inntekter med lav sats omfatter lønn pluss

næringsinntekter i jordbruk, skogbruk og fiske, mens høy sats benyttes for annen næringsinntekt. Sykepenger og fødselspenger klassifiseres som de inntekter de erstatter.

For driftsresultat opptjent i primærnæringene forutsettes det at husholdningenes bostedsfylke er sammenfallende med produksjonsfylke. Når det gjelder lønn og driftsresultat fra øvrige næringer, brytes nasjonalregnskapets inntektstall ned på fylker ved hjelp av fordelingsnøkler beregnet fra skattestatistikken. For arbeidsgiveravgift benyttes de samme fylkesvise satsene som for produksjonsfylke.

Lønn

Vi tar også her utgangspunkt i nasjonalregnskapets tall vist i tabell 3.1. Med utgangspunkt i tallmaterialet fra skattestatistikken er det mulig å skille ut pensjonsgivende lønnsinntekter, inklusive inntekter opptjent av sjøfolk om bord (pensjonsgivende inntekt, lav sats, minus næringsinntekt i primærnæringene).

Nasjonalregnskapets totaltall for lønn til husholdningene brytes ned på bostedsfylker ved hjelp av fordelingsnøkler fra skattestatistikken. (Skattestatistikkenes totaltall for lønn er 174.6 mrd. kroner, mens NRs tall er 169.4 mrd.) Dette gir tallene i første kolonne i tabell 3.4. Disse lønnsinntektene inkluderer også korreksjonsposten lønn opptjent i utlandet (96 mill. kr).

Arbeidsgiveravgift

Ved beregning av innbetalt arbeidsgiveravgift til folketrygden og andre trygdeordninger benyttes de samme satsene som for produksjonsfylke. Resultatene er gjengitt i tabell 3.5 sammen med de lønnstallene som her er beregnet.

At de samme satsene benyttes kan begrunnes i to forhold. Selv om lønnsbeløpene kan variere mye når ett fylke betraktes hhv. som bosteds- og produksjonsfylke (se neste avsnitt), behøver ikke avgiftssatsene å avvike stort dersom satsene i de omkringliggende fylker er nokså like. Dessuten bygger satsene i utgangspunktet på pensjonsgivende lønnsinntekter fordelt på avgiftssoner i de ulike fylkene. Disse inntektene er beregnet etter bo-

stedsfylke. Resultatene synes å bekrefte en slik hypotese. Når arbeidsgiveravgiften beregnes etter bostedsfylke, blir avviket på 38 millioner kroner. Feilen utgjør ubetydelige 0.1 prosent i forhold til nasjonalregnskapets totaltall på 28 834 millioner. Dette er det korrigert for.

Driftsresultat

Bak beregningene av inntekter etter produksjonsfylke lå det en forutsetning om at alt driftsresultat fra jordbruk, skogbruk og fiske og fangst tilfalt husholdningene. Denne forutsetningen opprettholdes. Samtidig antar vi at lokaliseringen av disse produksjonssektorene i FNR samsvarer med husholdningenes bosted. Vi sier dermed at driftsresultat til husholdningene fra de tre primærnæringene sammenfaller med totalt driftsresultat i disse næringene for hvert fylke slik tallene er gitt i FNR. Denne forutsetningen kan synes tvilsom for fiske og fangst (jf. posten leie av produksjonsfaktorer mellom fylkene i FNR). Likevel må vi anta at det er stort samsvar mellom fiskebåtrederens bosted og registreringen av fartøyene. De inntektene det her er snakk om er dessuten ikke store, kun 5 prosent av totalt driftsresultat som tilfaller husholdningene. Et alternativ hadde vært å forutsette samme fylkesfordeling for primærnæringene som pensjonsgivende inntekt lav sats, eksklusive pensjonsgivende lønnsinntekter.

Skattestatistikken gir tall for pensjonsgivende inntekt fordelt på lav og høy sats. Inntektene fra primærnæringene er inkludert i inntekter med lav sats. Høy avgiftssats benyttes for alle andre næringsinntekter. I forhold til nasjonalregnskapet kan pensjonsgivende inntekt med høy avgiftssats sies å tilsvare driftsresultat til husholdningene, ekskl. driftsresultat i primærnæringene. Definisjonene av inntekter er riktignok ikke sammenfallende. Skattestatistikkenes tall for pensjonsgivende inntekt, høy sats, var i 1983 lik 11 961 millioner kroner, mens driftsresultat fra andre produksjonssektorer enn jordbruk, skogbruk og fiske og fangst beløp seg til 24 784 millioner i nasjonalregnskapet.

Vi antar imidlertid at fylkesfordelingen av pensjonsgivende inntekter med høy sats kan benyttes som en indikator for bostedsfordelingen av den delen av driftsresultatet fra andre sektorer enn primærnæringene som tilfalt husholdningene. I tabell 3.4 er nasjonalregnskapets driftsresultat fra disse sektorene brutt ned på bostedsfylker ved hjelp av fordelingsnøklerne fra skattestatistikken, mens fordelingen for primærnæringene er som i fylkesfordelt nasjonalregnskap.

Beregningsresultater

Husholdningenes inntektene fra produksjon etter bostedfylke fordelt på lønn og driftsresultat er gitt i tabell 3.4. Tabellen viser også den prosentvise fordelingen mellom lønn og driftsresultat, og fylkesfordelingen av produksjonsinntektene.

Tabell 3.4

Husholdningenes inntekter fra lønn og driftsresultat. Bostedsfylke.
1983. Mill.kr. og prosentvis fordeling på inntektsarter og på fylker.

	Absolutte tall			Artsfordeling		Fylkesfordeling		
	Lønn	Drifts- resultat	I alt	Lønn	Drifts- result.	Lønn	Drifts- result.	I alt
01 Østfold.....	8878.7	1942.2	10820.9	82.1	17.9	5.25	5.25	5.25
02 Akershus.....	19656.9	3450.5	23107.4	85.1	14.9	11.62	9.33	11.21
03 Oslo.....	23589.9	2930.1	26520.0	89.0	11.0	13.94	7.92	12.86
04 Hedmark.....	6499.7	2168.3	8668.1	75.0	25.0	3.84	5.86	4.20
05 Oppland.....	6009.7	2177.5	8187.2	73.4	26.6	3.55	5.89	3.97
06 Buskerud.....	8932.8	2148.7	11081.4	80.6	19.4	5.28	5.81	5.37
07 Vestfold.....	7435.7	1486.9	8922.6	83.3	16.7	4.39	4.02	4.33
08 Telemark.....	6095.5	1376.9	7472.4	81.6	18.4	3.60	3.72	3.62
09 Aust-Agder.....	3248.7	807.4	4056.1	80.1	19.9	1.92	2.18	1.97
10 Vest-Agder.....	5255.6	1155.0	6410.6	82.0	18.0	3.11	3.12	3.11
11 Rogaland.....	13988.3	3193.0	17181.2	81.4	18.6	8.27	8.63	8.33
12 Hordaland.....	16240.0	3013.0	19253.0	84.4	15.6	9.60	8.15	9.34
14 Sogn og Fjordane..	3387.4	1263.7	4651.1	72.8	27.2	2.00	3.42	2.26
15 Møre og Romsdal..	8154.2	2351.3	10505.5	77.6	22.4	4.82	6.36	5.09
16 Sør-Trøndelag....	9532.9	1942.0	11474.9	83.1	16.9	5.63	5.25	5.56
17 Nord-Trøndelag...	4033.3	1440.9	5474.2	73.7	26.3	2.38	3.90	2.65
18 Nordland.....	8545.1	2123.2	10668.3	80.1	19.9	5.05	5.74	5.17
19 Troms.....	5512.5	1318.3	6830.8	80.7	19.3	3.26	3.56	3.31
20 Finnmark.....	2891.1	694.7	3585.9	80.6	19.4	1.71	1.88	1.74
99 Ekstrafylket.....	1347.8	0.0	1347.8	100.0	0.0	0.80	0.00	0.65
00 Hele landet.....	169497.0	36985.0	206482.0	82.1	17.9	100.00	100.00	100.00

For landet under ett var fordelingen på lønn og driftsresultat hhv. 82 og 18 prosent. Oslo og Akershus har meget høye lønnsinntektsandeler, for begge fylkene samlet er andelen 87.2 prosent. Driftsresultat utgjør rundt 25 prosent av husholdningsinntektene i Hedmark og Oppland, noe som er klart høyere enn for landet som helhet. Dette gjenspeiler høye andeler av sysselsettingen i primærnæringene. De andre Østlands-fylkene fordeler seg omtrent

som landsgjennomsnittet. Det samme gjelder Agder-fylkene og Rogaland, mens Hordaland har høyere lønnsandel enn landet ellers. For fylkene nordover fremhever Sogn og Fjordane (27 prosent) og Nord-Trøndelag (26 prosent) seg med høye driftsresultatandeler. Også Møre og Romsdal ligger over med godt og vel 22 prosent. Lønnsandelene er tett oppunder landsgjennomsnittet for de tre nord-norske fylkene.

Tabell 3.5 gir absolutte tall for beregnet lønn og arbeidsgiveravgift til folketrygden og andre trygdeordninger etter bostedsfylke. Arbeidsgiveravgift pr. innbygger er også tatt med. Den siste kolonnen i tabellen viser de regionale avgiftssatsene som er benyttet.

Tabell 3.5

Lønn og arbeidsgiveravgift. Mill.kr. og kroner pr. innbygger.
Bostedsfylke. 1983.

	Absolutte tall			Arbeidsgiveravgift			Avgifts- sats, prosent
	Lønn	Arb. giver avgift	Lønns- kostnader i alt	Kroner pr. inn- bygger	Avvik fra gj.sn.	Pst. av gj.sn.	
01 Østfold.....	8878.7	1578.6	10457.3	6719	-196	97.2	17.8
02 Akershus.....	19656.9	3561.6	23218.5	9366	2451	135.4	18.1
03 Oslo.....	23589.9	4315.9	27905.8	9650	2734	139.5	18.3
04 Hedmark.....	6499.7	1104.6	7604.3	5892	-1024	85.2	17.0
05 Oppland.....	6009.7	1014.9	7024.7	5563	-1353	80.4	16.9
06 Buskerud.....	8932.8	1566.5	10499.2	7170	255	103.7	17.5
07 Vestfold.....	7435.7	1325.3	8761.0	6997	82	101.2	17.8
08 Telemark.....	6095.5	1040.1	7135.6	6414	-501	92.7	17.1
09 Aust-Agder.....	3248.7	571.7	3820.4	6108	-808	88.3	17.6
10 Vest-Agder.....	5255.6	937.6	6193.1	6738	-177	97.4	17.8
11 Rogaland.....	13988.3	2441.1	16429.4	7712	796	111.5	17.5
12 Hordaland.....	16240.0	2837.0	19077.0	7160	244	103.5	17.5
14 Sogn og Fjordane.	3387.4	496.3	3883.7	4680	-2236	67.7	14.7
15 Møre og Romsdal..	8154.2	1375.9	9530.1	5792	-1123	83.8	16.9
16 Sør-Trøndelag....	9532.9	1666.5	11199.4	6766	-149	97.8	17.5
17 Nord-Trøndelag...	4033.3	656.4	4689.6	5166	-1749	74.7	16.3
18 Nordland.....	8545.1	1111.3	9656.4	4543	-2373	65.7	13.0
19 Troms.....	5512.5	728.8	6241.3	4935	-1981	71.4	13.2
20 Finnmark.....	2891.1	260.9	3152.0	3378	-3537	48.8	9.0
99 Ekstra fylket.....	1347.8	243.2	1591.0	18.0
00 Hele landet.....	169497.0	28834.0	198331.0	6916	-	100.0	17.0

Arbeidsgiveravgift pr. innbygger varierer mye mellom de enkelte fylkene. Ulikhetene skyldes forskjeller både når det gjelder inntektsopptjening og avgiftssatser. Klart høyest ligger Oslo og Akershus, hele 35 og

39 prosent over landsgjennomsnittet. Finnmark er desidert lavest, og ligger vel femti prosent under gjennomsnittet for hele landet. Dette skyldes vesentlig den lave avgiftssatsen i Finnmark.

Husholdningenes beregnede inntekter fra produksjon målt i kroner pr. innbygger er gitt i tabell 3.6 fordelt på lønn og driftsresultat. Tabellen viser også samlet avvik fra landsgjennomsnittet for de ulike fylkene og i prosent av gjennomsnittet for hele landet.

Ikke uventet topper Akershus og Oslo denne statistikken, Akershus med en gjennomsnittsinntekt på knappe 61 000 kroner, tett fulgt av Oslo med snaue 60 000 kroner. Kun to andre fylker har produksjonsinntekter over landsgjennomsnittet - Buskerud og Rogaland -, mens Hordaland ligger ubetydelig under.

Tabell 3.6

Husholdningenes inntekter fra produksjon. Bostedsfylke. 1983
Kroner pr. innbygger. 1983. Avvik fra og prosent av landsgjennomsnittet.

	Produksjonsinntekt pr. innbygger			Avvik fra gj.sn.	Pst. av gj.sn.
	Lønn	Drifts- resultat	I alt		
01 Østfold.....	37792	8267	46059	-3495	92.9
02 Akershus.....	51694	9074	60768	11214	122.6
03 Oslo.....	52744	6551	59295	9741	119.7
04 Hedmark.....	34670	11566	46236	-3318	93.3
05 Oppland.....	32941	11935	44876	-4678	90.6
06 Buskerud.....	40889	9835	50725	1171	102.4
07 Vestfold.....	39261	7851	47111	-2443	95.1
08 Telemark.....	37591	8491	46082	-3472	93.0
09 Aust-Agder.....	34707	8626	43333	-6221	87.4
10 Vest-Agder.....	37772	8301	46072	-3481	93.0
11 Rogaland.....	44192	10087	54279	4725	109.5
12 Hordaland.....	40987	7604	48591	-962	98.1
14 Sogn og Fjordane...	31942	11916	43858	-5696	88.5
15 Møre og Romsdal....	34327	9898	44225	-5329	89.2
16 Sør-Trøndelag.....	38706	7885	46591	-2963	94.0
17 Nord-Trøndelag.....	31745	11341	43086	-6467	86.9
18 Nordland.....	34929	8679	43609	-5945	88.0
19 Troms.....	37328	8927	46254	-3300	93.3
20 Finnmark.....	37437	8996	46433	-3121	93.7
99 Ekstrafylket.....
00 Hele landet.....	40608	8946	49554	-	100.0

I den andre enden av inntektsskalaen skiller fem fylker seg ut:

Aust-Agder, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Nord-Trøndelag og Nordland som alle ligger under 90 prosent av landsgjennomsnittet. Lavest ut kommer Nord-Trøndelag med drøye 43 000 kroner pr. innbygger. Dette er nesten 18 000 kroner lavere enn Akershus på topp. Dernest følger Aust-Agder 17 500 kroner under, mens Møre og Romsdal kommer best ut av disse fem fylkene snaue 17 000 kroner under Akershus.

I forhold til disse fem fylkene kommer de to nordligste fylkene Troms og Finnmark relativt godt ut, med samlede produksjonsinntekter i overkant av 93 prosent av landsgjennomsnittet.

I tabell 3.7 er kroneavviket pr. innbygger og det relative forholdet mellom fylkene splittet på lønn og driftsresultat. I tillegg er lønn fra kommunale og statlige sektorer samt driftsresultat fra primærnæringene skilt ut. De regionale inntektsforskjellene kan dels tilbakeføres til forskjeller i sysselsettingsandeler mellom fylkene - spesielt antall sysselsatte lønnstakere -, og dels til forskjeller når det gjelder verdiskapningen.

For innlandsfylkene Hedmark og Oppland utgjør produksjonsinntektene hhv. 93 og 91 prosent av landsgjennomsnittet. Disse to fylkene har høyere driftsresultat pr. innbygger enn gjennomsnittet, rundt 2 700 kroner, og så og si hele avviket skyldes inntekter fra primærnæringene. Lønnsinntektene er blant de laveste i landet, mens inntektene fra offentlig tjenesteyting relativt sett betyr mer enn i landet forøvrig.

Kontrasten til Oslo og Akershus er slående. For begge fylkene samlet ligger inntektene pr. innbygger over 20 prosent høyere enn landet i alt. Driftsresultat spiller en beskjeden rolle, og inntektene fra primærnæringene er ubetydelige. Det er lønnsinntektene som trekker opp. Oslo ligger 12 200 og Akershus 11 200 kroner over landsgjennomsnittet på 40 600 kroner. Lønn fra offentlige sektorer ligger klart over resten av landet, men forskjellen er relativt liten sett i forhold til totale lønnsinntekter. For Oslo/Akershus tilsammen kommer 26 prosent av lønnsinntektene fra det offentlige.

Av de øvrige Østlandsfylkene skiller Buskerud seg ut med totale inntekter over landsgjennomsnittet. Det er spesielt driftsresultatet som bidrar positivt. Både inntektene fra offentlig sektor og fra primærnæringene ligger godt under landsgjennomsnittet. Østfold og Telemark ligger på rundt 93 prosent av middelverdien, mens Vestfold ligger fem prosentpoeng under landsgjennomsnittet. Lønn fra offentlige sektorer og driftsresultat fra primærnæringene har relativt mindre betydning i disse Østlands-fylkene

enn i resten av landet.

Aust-Agder er det fylket som - nest etter Nord-Trøndelag - har lavest produksjonsinntekter pr. innbygger, vel 6 300 kroner under landsgjennomsnittet. Så og si hele dette beløpet skyldes lave lønnsinntekter. Andelen lønn fra offentlig tjenesteyting er omlag som i resten av Norge, mens inntektene fra primærnæringene er langt lavere. Inntektene i Vest-Agder utgjorde omtrent 93 prosent av snittet for alle fylkene.

Tabell 3.7

Husholdningenes inntekter fra produksjon. Kroner pr. innbygger.
Bostedsfylke. 1983. Avvik fra og prosent av landsgjennomsnittet.

	Avvik fra landsgjennomsnittet				Prosent av landsgjennomsnittet			
	Lønn		Driftsresultat		Lønn		Driftsresultat	
	I alt	Off.	I alt	Primær	I alt	Off.	I alt	Primær
01 Østfold.....	-2816	-1538	-679	-980	93.1	86.0	92.4	66.8
02 Akershus.....	11086	4221	128	-1683	127.3	138.6	101.4	43.0
03 Oslo.....	12135	1369	-2395	-2860	129.9	112.5	73.2	3.1
04 Hedmark.....	-5938	-901	2620	2571	85.4	91.8	129.3	187.1
05 Oppland.....	-7667	-939	2989	2589	81.1	91.4	133.4	187.7
06 Buskerud.....	281	-1364	889	-555	100.7	87.5	109.9	81.2
07 Vestfold.....	-1347	-1052	-1095	-1407	96.7	90.4	87.8	52.3
08 Telemark.....	-3017	-2177	-455	-601	92.6	80.1	94.9	79.6
09 Aust-Agder.....	-5901	-1446	-320	-681	85.5	86.8	96.4	76.9
10 Vest-Agder.....	-2836	-712	-645	-841	93.0	93.5	92.8	71.5
11 Rogaland.....	3584	-2830	1141	1103	108.8	74.2	112.8	137.4
12 Hordaland.....	379	-224	-1342	-783	100.9	98.0	85.0	73.5
14 Sogn og Fjordane.	-8666	-1511	2970	3904	78.7	86.2	133.2	232.3
15 Møre og Romsdal..	-6282	-1745	952	1940	84.5	84.1	110.6	165.7
16 Sør-Trøndelag....	-1902	318	-1061	512	95.3	102.9	88.1	117.4
17 Nord-Trøndelag...	-8863	723	2395	3638	78.2	106.6	126.8	223.3
18 Nordland.....	-5679	595	-267	790	86.0	105.4	97.0	126.8
19 Troms.....	-3280	3632	-19	784	91.9	133.2	99.8	126.6
20 Finnmark.....	-3171	3573	50	636	92.2	132.6	100.6	121.5
99 Ekstrafylket.....
Landsgjennomsnitt...	40608	10950	8946	2951	100.0	100.0	100.0	100.0

Produksjonsinntektene i Rogaland ligger 10 prosent over landsgjennomsnittet, og fylket er nummer tre på inntektsstigen. Både lønn og driftsresultat bidrar positivt til det gunstige inntektsnivået. Samtidig er Rogaland det fylket i landet med relativt minst lønn fra offentlige sektorer, kun 18.5 prosent av totale lønnsinntekter. Inntektsopptjeningen i landbruket er hovedårsaken til det høye driftsresultatet i fylket.

Hordaland ligger litt i underkant av landsgjennomsnittet for totale

inntekter. Det er driftsresultatet som svikter, noe som vesentlig skyldes lave inntekter fra primærnæringene. Hordaland er ett av de i alt fire fylkene med lønnsinntekter pr. innbygger over landsgjennomsnittet.

Kun tre fylker har lavere husholdningsinntekter fra produksjon enn Sogn og Fjordane. Fylket har nest lavest lønnsinntekt pr. innbygger og andelen lønn fra offentlig virksomhet er nesten 30 prosent. Sogn og Fjordane er samtidig det fylket i landet med høyest driftsresultat fra primærnæringene pr. innbygger. Møre og Romsdal er også blant de fem fylkene med lavest inntekt. Lønnsandelen er noe høyere enn i nabofylket i sør, og innslaget av inntekter fra offentlige sektorer er omtrent som i landet forøvrig. Fylket er også en god del mindre avhengig av primærnæringene, selv om kun fire fylker har høyere driftsresultat pr. innbygger fra disse næringene.

Inntektene pr. innbygger i Sør-Trøndelag er omtrent som snittet for landet når Oslo/Akershus holdes utenfor. Inntektene fra offentlige sektorer og fra primærnæringene spiller imidlertid større rolle i Sør-Trøndelag enn det tilfellet er for landet som helhet. Nord-Trøndelag er det fylket som har lavest produksjonsinntekt pr. innbygger, hele 6 600 under gjennomsnittet på knappe 50 000 kroner. Spranget frem til Akershus er på nærmere 18 000 kroner, eller godt og vel 40 prosent. Over tredjeparten av lønnsinntektene stammer fra det offentlige. På tross av dette har også fylket lavest lønnsinntekter pr. innbygger, kun 32 000 kroner. Oslo på topp ligger 21 000 kroner høyere, eller hele 66 prosent. Driftsresultat i primærnæringene er mer enn dobbelt så høye pr. innbygger som i landet under ett, kun Sogn og Fjordane ligger over.

Nordland fylke er nummer tre fra bunnen av innteksstigen. Lønn pr. innbygger ligger 14 prosent under gjennomsnittet for hele landet, selv om en tredjedel av lønnsinntektene kommer fra offentlig virksomhet. (Her er ikke statsbedrifter som Norsk Jernverk og koksverket i Mo i Rana medregnet.) Fylket har også et driftsresultat som er lavere enn snittet, og primærnæringene dominerer. Troms og Finnmark kommer relativt godt ut. De to fylkene ligger omtrent midt på treet når Oslo/Akershus holdes utenfor. Dette skyldes hovedsaklig to forhold: Lønnsinntektene fra offentlig virksomhet utgjør nær innpå førti prosent av all lønn, og ligger drøye 3 600 over landsgjennomsnittet. Likevel er total lønn en god del lavere enn i landet forøvrig. Igjen er kontrasten til Oslo/Akershus slående: Inntekter fra offentlig sektor er cirka 1 000 kroner lavere pr. innbygger i de to Østlands-fylkene, men totale lønnsinntekter ligger over 15 000 kroner

høyere enn i Troms og Finnmark. Driftsresultatet fordeler seg omtrent som normalen for fylkene i alt, men inntektene fra primærnæringene ligger klart over.

Gjennomgangen viser at det er store inntektsforskjeller mellom fylkene, over førti prosent mellom fylket med lavest og høyest produksjonsinntekt pr. innbygger. Inntektsforskjellen kan ikke alene forklares ved variasjoner i yrkesdeltaking eller arbeidsløshet. Fylker med lave inntekter fra produksjon henter dessuten store deler av husholdningsinntektene som lønn fra offentlig sektor eller eierinntekter fra primærnæringene, og har dermed blitt svært avhengige av statlige overføringer til primærnæringene og utviklingen i offentlig konsum.

3.2.3 Sammenligning av inntekter mellom bostedsfylke og produksjonsfylke

Tabell 3.8 nedenfor oppsummerer de regionale forskjellene ved fordelingen av produksjonsinntektene etter bosteds- og produksjonsfylke. Ideelt sett skal avviket mellom de to beregningene fange opp virkningene av pendling og annen temporær inntektsopptjening i andre fylker og i utlandet. Ved siden av å presentere nivå tallene sier de tre kolonnene til høyre hvor mange prosent av hhv. lønn, driftsresultat og inntekter fra produksjon i alt som kommer (netto) fra andre fylker (og fra utlandet).

Enkelte sider ved datagrunnlaget kan modifisere denne tolkningen. Skattestatistikken registrerer folks inntekter etter bostedskommune pr. 1. november. Flere forhold gjør imidlertid at skattestatistikken ikke alltid fanger opp folks reelle bosted, det vil si der de bor og virker mesteparten av året eller faktisk har bosatt seg. Ved registrert flytting etter 1. november regnes også inntekter opptjent resten av året som opptjent i fraflyttingsfylket. Selv om flyttingen skjer lenge før denne datoen, kan utflytteren glemme eller utsette å melde fra, eller registreringen kan ta lang tid. Slike forhold bidrar til at fraflyttingsfylker får registrert en inntektsopptjening som vitterlig finner sted i andre deler av landet.

Det skjer også at spesielt yngre folk unnlater å melde flytting. Det kan skje selv om de i praksis har flyttet hjemmefra, enten fordi de er under utdanning eller de anser sin nåværende jobb (f.eks. stuepike på høyfjellshotell) som så temporær at de av den grunn ikke melder utflytting fra

hjemstedet. Tilsvarende vil kunne gjelde for militært personell, og for eksempel leger, lærere og andre spesialister som jobber i Nord-Norge for en kortere periode. Et annet eksempel er bygge- og anleggsarbeidere.

Tabell 3.8

Netto produksjonsinntekter til husholdningene fra andre fylker og fra utlandet. Bostedsfylke. 1983.

	Absolutte tall (mill.kr)			Prosent av		
	Lønn	Drifts- resultat	I alt	Lønn	Drifts- resultat	I alt
01 Østfold.....	781.3	301.5	1082.7	8.8	15.5	10.0
02 Akershus.....	6545.2	542.3	7087.5	33.3	15.7	30.7
03 Oslo.....	-12424.6	-3247.2	-15671.8	-52.7	-110.8	-59.1
04 Hedmark.....	783.1	415.8	1198.9	12.0	19.2	13.8
05 Oppland.....	719.4	393.0	1112.4	12.0	18.0	13.6
06 Buskerud.....	855.8	586.2	1441.9	9.6	27.3	13.0
07 Vestfold.....	873.4	429.1	1302.5	11.7	28.9	14.6
08 Telemark.....	-30.6	305.6	275.0	-0.5	22.2	3.7
09 Aust-Agder.....	5.8	228.1	233.9	0.2	28.3	5.8
10 Vest-Agder.....	296.0	189.9	485.9	5.6	16.4	7.6
11 Rogaland.....	-281.5	-450.0	-731.5	-2.0	-14.1	-4.3
12 Hordaland.....	1213.2	-11.9	1201.3	7.5	-0.4	6.2
14 Sogn og Fjordane...	62.2	114.2	176.5	1.8	9.0	3.8
15 Møre og Romsdal....	2.9	-42.3	-39.4	0.0	-1.8	-0.4
16 Sør-Trøndelag.....	323.9	-98.1	225.9	3.4	-5.0	2.0
17 Nord-Trøndelag.....	243.2	66.4	309.6	6.0	4.6	5.7
18 Nordland.....	74.6	342.6	417.2	0.9	16.1	3.9
19 Troms.....	-59.9	-149.4	-209.3	-1.1	-11.3	-3.1
20 Finnmark.....	-148.4	82.6	-65.9	-5.1	11.9	-1.8
99 Ekstrafylket.....
00 Hele landet.....	96.0	0.0	96.0	0.1	0.0	0.0

Med disse forbeholdene in mente skulle fordelingen av lønnsinntektene etter bostedsfylke være rimelige. Definisjonene og omfanget av lønn i nasjonalregnskapet og skattestatistikken er stort sett sammenfallende.

Selv om Troms og Finnmark er tradisjonelle utflyttingsfylker, er innslaget av høyt gasjert midlertidig ansatt arbeidskraft fra andre deler av landet (og utlandet) relativt stort. Dette gjelder særlig militært befall og spesialutdannet personell innen helse- og undervisningssektoren. Disse melder ikke flytting til Troms og Finnmark hvis oppdraget ikke er av en viss varighet. Det samme gjelder utenlandske arbeidstakere i sesongpreget virksomhet som fiskeforedling.

For de øvrige fylkene fra Aust-Agder og nordover langs kysten er forskjellene mellom fordelingene etter bostedsfylke og produksjonsfylke relativt små. Det må forventes at en del av lønnsopptjeningen i Vest-Agder og Hordaland skjer i Rogaland, og at noe av opptjeningen i Nord-Trøndelag foregår i Sør-Trøndelag.

For Hordaland viser imidlertid tabellen at fylket mottar 1,2 mrd. kroner (7,5 prosent) av lønnsinntektene fra andre fylker. Den mest nærliggende forklaringen synes å være at koeffisientene som fordeler inntekter fra olje- og skipsfartsnæringene i ekstrarfylket underestimerer lønnsopptjeningen i disse sektorene av personer bosatt i Hordaland.

Omlag en tredjedel av lønnen i Akershus stammer i følge disse beregningene fra andre fylker, vesentlig Oslo. Tabellen illustrerer hvor viktig Oslo er for inntektsopptjeningen. De øvrige fylkene på Østlandet, med unntak av Telemark, mottar alle mellom 9 og 12 prosent av lønnsinntektene utenfra, hovedsaklig fra Oslo.

Utslagene for driftsresultat er mer dramatiske, og forskjellene skyldes kun driftsresultat utenom primærnæringene. Det er i de foregående avsnittene pekt på mulige feilkilder og en betydelig usikkerhet ved beregningen av inntekter i form av driftsresultat både etter bosteds- og produksjonsfylke. Disse inntektene består for en stor del av kapitalinntekter, og spesielt gjelder dette når det ses bort fra primærnæringene. Følgelig er det ikke i tilnærmet samme grad den forbindelsen mellom inntektsopptjeningen og mottakernes bosted som for lønnens vedkommende. Det virker derfor ikke urimelig at over halvparten av driftsresultatet som skapes fra produksjonsvirksomhet i Oslo tilfaller innbyggere utenfor hovedstaden. Samtlige andre fylker på Østlandet og i Agder mottar fra 16 til 29 prosent av inntektene fra driftsresultat utenfra.

Også i Rogaland går en god del av driftsresultatet ut av fylket. For Hordaland og fylkene nordover til og med Nord-Trøndelag er utslagene ikke nevneverdig store, med et lite unntak for Sogn og Fjordane.

Nordland mottar 16 prosent av totalt driftsresultat fra andre fylker, eller 88 mill. kroner, mens Finnmark mottar 83 mill. Tabellen antyder at en del av disse inntektene stammer fra Troms, der 150 mill. av driftsresultatet går ut av fylket.

For husholdningsinntekter fra produksjon i alt illustrerer tabell 3.8 hvor høy inntektsskapingen i Oslo er, og at store deler av inntektsopp-

tjeningen på det øvrige Østlandet (med unntak av Telemark) antakelig foregår i hovedstaden. For de øvrige fylkene er utslagene relativt små. I Rogaland, Troms og Finnmark går også en del av produksjonsinntektene ut av fylket, mens de øvrige fylkene mottar produksjonsinntekter fra resten av landet.

3.3 Inntektsoverføringer

Inntektsoverføringene til husholdningene deles her inn i tre arter: stønader, direkte skatter og avgifter samt andre nettoinntekter. Fordelingen skjer etter bostedsfylke. Det er ikke tatt hensyn til at en del av stønadutbetalingene gjelder utenlandssaker, og at utenlandske arbeidstakere i ekstrasfylket betaler skatt, slik at alle inntektsoverføringer er fordelt på ordinære fylker.

3.3.1 Stønader

Stønader omfatter kontant- og naturalstønader til private konsumenter fra offentlige institusjoner. Stønader fra det offentlige er den nest største inntektskilden til husholdningssektoren. I 1983 utgjorde stønadene i overkant av 62 mrd. kroner. Til sammenligning var total lønn på 169 mrd. og driftsresultat beløp seg til 37 mrd. kroner. Stønadenes andel av husholdningenes totale inntekter har økt kraftig de siste tiårene, og ligger nå på vel 20 prosent (når arbeidsgiveravgiften holdes utenfor).

Diagram 3.1 gjengir den hovedinndelingen i åtte stønadsarter som benyttes her og i REGION. Folketrygden ved Rikstrygdeverket administrerer de viktigste overføringsordningene. En detaljert stønadsinndeling er gitt i diagram 3.2, der det også fremgår hvem som administrerer de ulike stønadsordningene.

Diagram 3.1 Stønadsarter

ART	BETEGNELSE	NR-artskode
1	Helseinstitusjoner	722,723
2	Alderspensjon fra Statens Pensjonskasse	711
3	Andre pensjonsstønader	712-719
4	Barnetrygd	735
5	Sykepenger m.v.	720,721
6	Dagpenger og attføringsstønad	724,726
7	Andre arbeidsløshetsstønader	725
8	Øvrige stønader	727-732

Stønader til helseinstitusjoner utgjorde i 1983 i overkant av 7.5 mrd. kroner. Overføringene består i hovedsak av stønader til legehjelp, syketransport og opphold, medisiner og ortopediske hjelpemidler, tannlegehjelp og behandling i private helseinstitusjoner. I nasjonalregnskapet er offentlig finansiert konsum inkludert i posten helsepleie. Dette er stønader til helseinstitusjoner. Disse stønadene representerer ikke kontantutbetalinger, men inngår som et subsidieelement ved behandling innenfor det offentlige eller private helsestellet, og utgjør den langt største delen av totalt konsum av helsepleie. Ved å trekke helsestønader fra totalt privat konsum kommer en frem til privatfinansiert konsum.

Pensjonsstønader omfatter i det alt vesentlige alderspensjon, uføre- og yrkesskadestønader samt etterlattestønader. I 1983 beløp pensjonsstønadene seg til vel 33 mrd. kroner, eller i overkant av 53 prosent av alle stønader. Omlag 720 000 personer mottok alders- eller uførestønad. Dette tilsvarer 17.4 prosent av befolkningen.

Omtrent halvparten av øvrige stønader gjelder statlige stønader som ikke faller inn under de andre artene. Resten er kommunale stønader som sosialhjelp, støtte til kulturformål, støtte til barne- og ungdomsvern og visse refusjonsordninger.

Konsummotiverende stønader er definert som stønader i alt minus stønader til helseinstitusjoner, og inngår ved beregning av husholdningenes konsummotiverende inntekter i REGION. Av stønadene er helsestønader, barnetrygd, andre arbeidsløshetsstønader og øvrige stønader skattefrie. Skattepliktige stønader inngår ved beregning av skattepliktig inntekt og består av alderspensjon fra statens pensjonskasse, andre pensjonsstønader, sykepenger samt dagpenger og attføringsstønader.

Diagram 3.2 Detaljert stønadsinndeling

NAVN	BETEGNELSE	SKAT- TEPL.	ANDEL AV TOTAL	ANDEL AV ART	FOR- DELT
RU1	HELSEINSTITUSJONER		12.2	100.0	100%
	722 Helseinstitusjoner, trygdeforvaltningen	(I)		58.4	(F)
	723 Helseinstitusjoner, kommuneforvaltningen	(I)		41.6	(F)
RU2	ALDERSPENSJON FRA STATENS PENSJONSKASSE		4.2	100.0	97%
	711 Alderspensjon fra Statens Pensjonskasse	(S)		100.0	(F)
RU3	ANDRE PENSJONSSTØNADER		49.1	100.0	95%
	712 Alderspensjon, trygden	(S)		61.3	(F)
	713 Uførestønad, trygden	(S)		25.2	(F)
	714 Yrkesskadestønad, trygden	(S)		0.4	
	715 Etterlattestønad, trygden	(S)		6.9	(F)
	716 Stønad til ugifte foreldre, trygden	(S)		1.6	
	717 Krigspensjoner, trygden	(S)		2.2	(F)
	718 Pensjonsstønad skogsarbeidere, fiskere og sjømenn	(S)		1.8	(F)
	719 Kommunale trygdeordninger, kommuneforvaltningen	(S)		0.6	
RU4	BARNETRYGD		7.0	100.0	100%
	735 Barnetrygd, trygdeforvaltningen	(I)		100.0	(F)
RU5	SYKEPENGER M.V.		11.4	100.0	76%
	720 Feriepenger til arbeidstakere over 60 år, trygden	(S)		4.3	
	721 Sykepenger m.v., trygden	(S)		95.7	(F)
RU6	DAGPENGER OG ATTFØRINGSSTØNAD		7.4	100.0	100%
	724 Dagpenger ved arbeidsløyse, trygden	(S)		57.7	(F)
	726 Attføringsstønad, trygden	(S)		42.3	(F)
RU7	ANDRE ARBEIDSLØSHETSSTØNADER		0.1	100.0	100%
	725 Arbeidsløysesstønad ellers, trygden	(I)		100.0	(F)
RU8	ØVRIGE STØNADER		8.5	100.0	16%
	727 Engangsstønad ved død, trygden	(I)		3.2	
	728 Utløsning av pensjoner m.v., trygden	(I)		7.2	
	729 Andre stønader, statens bevilgningsregnskap	(I)		39.8	
	731 Andre stønader, andre statsregnskap	(I)		0.3	
	732 Andre stønader, kommuneforvaltningen	(I)		49.4	(F)
RUH	STØNADER I ALT		100.0		

Tallkodene refererer seg til nasjonalregnskapets artsinndeling, mens (S) og (I) angir om stønadene er Skattepliktige eller Ikke. Bokstaven (F) angir at stønadene er helt eller delvis Fylkesfordelt i det primærmaterialet vi benytter.

Fylkesfordelte stønadstall

Stønadene fordeles i hovedsak etter husholdningenes bosted. Tabell 3.9 gjengir de prosentandelene som er benyttet ved fordelingen av landstallene for de ulike stønadsartene på fylker.

Helsestønadene (art 1) fordeles slik privat konsum av helsepleie er fordelt i Fylkesfordelt nasjonalregnskap for 1983. For hele landet utgjorde konsum i form av stønader til helseinstitusjoner 93.0 prosent av totalt privat konsum av helsepleie samme år. Dette kan tolkes som en fordeling etter behandlingsfylke og ikke etter pasientenes bostedsfylke. Dette skaper en god del skjevheter for Oslo og Akershus, der Oslo vil bli registrert med for høye stønader og Akershus tilsvarende lavere. Helsestønadene burde i prinsippet fordeles etter pasientenes bosted.

Artene 2 til og med 6 er i hovedsak fordelt på fylkene ved hjelp av fordelingsnøkklene beregnet med utgangspunkt i fylkesfordelte tall for stønader hentet fra Wiig (1987), se s. 45-46 og vedlegg 7-10. Wiig bygger i hovedsak på Rikstrygdeverkets årsmelding som gir fylkesfordelte tall for de fleste stønader. Årsregnskap Pensjonstrygd for sjømenn er også benyttet. Det fremgår ellers av diagram 3.2 hvem som administrerer de ulike stønadsordningene. Diagrammet viser også den relative fordelingen på arter, og hvor stor del av hver art som danner utgangspunktet for fordelingen på fylker. Sykepenger til statsansatte og selvstendige er ikke med i beregningsgrunnlaget for fylkesfordelingen. Ved fordelingen av andre arbeidsløshetsstønader (art 7) benyttes samme andeler som for art 6, dagpenger og attføringsstønad.

De to største postene i art 8, øvrige stønader, er andre stønader, kommuneforvaltningen og andre stønader, andre statsregnskap. Blant de kommunale stønadene er kun sosialhjelp og bostøtte fylkesfordelt hos Wiig (på bakgrunn av tall fra SSBs kommunedatabase). Støtte til kulturformål (500 mill. kr), støtte til barne- og ungdomsvern (550 mill. kr), overføringer refusjon private tomteselskaper er ikke fordelt. Den store posten andre stønader, statens bevilgningsregnskap, er heller ikke fordelt. Sosialhjelp og bostøtte fordeles som i Wiigs materiale. Disse stønadene utgjorde 16.0 prosent av totale øvrige stønader. De resterende 84.0 prosentene fordeles som gjennomsnittet av alle andre stønader.

Tabell 3.9
 Fordeling av stønader på fylker. 1983. Prosent.

	Helse- inst.	Alders- pensj. stat	Andre pensj. stø- nader	Barne- trygd	Syke- penger mv.	Dag- penger og att- føring nader	Andre arb. løse- stø- nader	Øvrige stø- nader
01 Østfold.....	5.89	3.88	6.20	5.50	6.95	8.08	8.08	6.29
02 Akershus.....	7.80	10.71	6.37	9.32	8.50	5.11	5.11	7.28
03 Oslo.....	17.41	18.46	14.18	7.78	12.33	9.37	9.37	15.54
04 Hedmark.....	4.45	4.83	4.92	4.16	4.68	4.16	4.16	4.58
05 Oppland.....	3.80	4.64	4.49	4.14	4.22	4.48	4.48	4.06
06 Buskerud.....	5.34	5.90	5.11	5.06	5.79	4.99	4.99	5.29
07 Vestfold.....	4.18	4.82	5.24	4.46	5.40	5.41	5.41	4.85
08 Telemark.....	3.62	3.24	4.48	3.80	4.69	4.67	4.67	4.06
09 Aust-Agder.....	1.84	2.21	2.51	2.45	2.10	2.78	2.78	2.25
10 Vest-Agder.....	2.90	3.78	3.27	3.70	3.61	4.20	4.20	3.23
11 Rogaland.....	6.08	4.95	6.32	8.65	6.15	6.24	6.24	6.42
12 Hordaland.....	9.47	8.04	9.18	10.17	7.87	9.09	9.09	9.57
14 Sogn og Fjordane...	1.97	1.97	2.51	2.69	1.88	2.48	2.48	2.10
15 Møre og Romsdal....	5.06	3.70	5.49	6.13	5.38	5.99	5.99	4.94
16 Sør-Trøndelag.....	6.72	6.92	5.80	6.03	5.54	6.72	6.72	6.14
17 Nord-Trøndelag.....	2.35	2.90	2.96	3.31	2.66	3.41	3.41	2.71
18 Nordland.....	5.43	5.28	5.96	6.37	6.14	6.04	6.04	5.50
19 Troms.....	4.08	2.54	3.31	4.01	3.89	4.42	4.42	3.44
20 Finnmark.....	1.62	1.21	1.70	2.26	2.21	2.35	2.35	1.76
99 Ekstrafylket.....
00 Hele landet.....	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

Kilde: Wiig (1987), FNR, egne beregninger

Beregningsresultater

I tabell 3.10 er husholdningenes inntekter fra produksjon stilt opp sammen med totale personstønader i hvert fylke. Tabellen viser absolutte tall pr. innbygger, kroneavviket i forhold til landsgjennomsnittet og det relative forholdet mellom fylkene for de to typene inntekt.

Stønadsordningene er ikke etablert for å utjevne inntektsforskjellene mellom ulike deler av landet. Oslo får i følge disse beregningene høyest stønadsbeløp pr. innbygger, men et par bemerkninger er her på sin plass. Stønader til helseinstitusjoner er fordelt etter behandlingsfylke og ikke etter pasientenes bostedsfylke. Her er Oslo klart overrepresentert. Dernest ligger omfanget av øvrige stønader over landsgjennomsnittet i Oslo, men under for Akershus. I disse stønadene ligger det innebygget en god del husholdningsoverføringer som ikke bare Oslo-borgere nyter godt av. Begge

disse forholdene bidrar til at Oslo antakelig overvurderes i tallmaterialet, og at spesielt Akershus undervurderes. Også for Oslo/Akershus under ett ligger stønadene over gjennomsnittet (ca. 1000 kroner).

Tabell 3.10

Husholdningenes inntekter fra produksjon og stønader fra det offentlige.
Kroner pr. innbygger, avvik fra og prosent av landsgjennomsnitt.
Bostedsfylke. 1983

	Inntekter fra produksjon			Stønader		
	I alt	Avvik	Prosent	I alt	Avvik	Prosent
01 Østfold.....	46059	-3495	92.9	16556	1508	110.0
02 Akershus.....	60768	11214	122.6	11704	-3344	77.8
03 Oslo.....	59295	9741	119.7	19253	4205	127.9
04 Hedmark.....	46236	-3318	93.3	15573	525	103.5
05 Oppland.....	44876	-4678	90.6	14728	-320	97.9
06 Buskerud.....	50725	1171	102.4	14960	-88	99.4
07 Vestfold.....	47111	-2443	95.1	16542	1494	109.9
08 Telemark.....	46082	-3472	93.0	16412	1364	109.1
09 Aust-Agder.....	43333	-6221	87.4	15704	656	104.4
10 Vest-Agder.....	46072	-3481	93.0	15126	78	100.5
11 Rogaland.....	54279	4725	109.5	12536	-2512	83.3
12 Hordaland.....	48591	-962	98.1	14315	-733	95.1
14 Sogn og Fjordane...	43858	-5696	88.5	13638	-1410	90.6
15 Møre og Romsdal....	44225	-5329	89.2	14115	-933	93.8
16 Sør-Trøndelag.....	46591	-2963	94.0	15268	220	101.5
17 Nord-Trøndelag.....	43086	-6467	86.9	14137	-911	93.9
18 Nordland.....	43609	-5945	88.0	14961	-87	99.4
19 Troms.....	46254	-3300	93.3	15095	47	100.3
20 Finnmark.....	46433	-3121	93.7	14661	-387	97.4
99 Ekstrafylket.....
00 Hele landet.....	49554	-	100.0	15048	-	100.0

For de fem fylkene med lavest produksjonsinntekter pr. innbygger gir beregningene også lave stønadsoverføringer. Kun Aust-Agder kommer bedre ut enn landsgjennomsnittet når det gjelder stønader. Her er det spesielt pensjonene og arbeidsledighetstrygden som trekker opp. Når det gjelder de fire andre fylkene, er stønadene spesielt lave i Sogn og Fjordane, men også Møre og Romsdal og Nord-Trøndelag ligger lavt pr. innbygger. Helsestønadene trekker entydig ned gjennomsnittstallene for alle de fem fylkene. Men også pensjonsstønadene og sykepengene bidrar jevnt over i negativ retning.

Det er verdt å merke seg - med de forbehold som er nevnt ovenfor om Oslo og Akershus - at kun Akershus og Rogaland kommer dårligere ut enn de fire fylkene som har lavest produksjonsinntekter. Akershus og Rogaland

ligger samtidig på topp når det gjelder husholdningsinntekter fra produksjonen. Alle stønadsartene (unntatt barnetrygden) ligger lavere enn landsgjennomsnittet pr. innbygger for disse to fylkene.

Tabell 3.11

Stønader fordelt etter fylke og art. Kroner pr. innbygger. 1983

	Helse- inst.	Pen- sjons- stønad	Barne- trygd	Syke- penger mv.	Arb. løshet og att- føring	Øvrige stø- nader	Stø- nader i alt
01 Østfold.....	1907	8485	1019	2092	1647	1407	16556
02 Akershus.....	1559	5848	1067	1579	644	1006	11704
03 Oslo.....	2960	10758	757	1949	1003	1826	19253
04 Hedmark.....	1804	8691	966	1764	1064	1284	15573
05 Oppland.....	1586	8175	987	1637	1175	1169	14728
06 Buskerud.....	1860	7852	1008	1873	1094	1272	14960
07 Vestfold.....	1680	9106	1024	2016	1369	1347	16542
08 Telemark.....	1698	8950	1020	2046	1380	1317	16412
09 Aust-Agder.....	1495	8804	1139	1584	1421	1261	15704
10 Vest-Agder.....	1583	7889	1157	1832	1445	1220	15126
11 Rogaland.....	1460	6503	1190	1374	944	1066	12536
12 Hordaland.....	1818	7607	1118	1404	1099	1269	14315
14 Sogn og Fjordane..	1414	7705	1106	1253	1120	1040	13638
15 Møre og Romsdal...	1619	7470	1124	1602	1207	1093	14115
16 Sør-Trøndelag.....	2074	7922	1065	1589	1307	1309	15268
17 Nord-Trøndelag....	1405	7710	1135	1482	1284	1121	14137
18 Nordland.....	1689	8000	1134	1774	1183	1181	14961
19 Troms.....	2100	7291	1183	1862	1434	1226	15095
20 Finnmark.....	1593	7116	1273	2019	1460	1200	14661
99 Ekstrafylket.....
00 Hele landet.....	1839	8016	1053	1710	1158	1271	15048

Også for Nordland og Finnmark virker stønadene negativt for husholdningenes inntekter i alt i forhold til resten av landet, men utslagene er små.

I Oppland - som har lavest produksjonsinntekter pr. innbygger på Østlandet - trekker stønadene ned gjennomsnittsinntekten i forhold til resten av landet. De tre fylkene som kommer best ut er Østfold, Vestfold og Telemark. Tallene i tabell 3.11 viser at dette vesentlig skyldes pensjonsstønader og støtte som følge av arbeidsledighet. Fylkene rundet Oslofjorden måtte gjennomføre store omstillinger og nedleggelse innenfor industri-sektoren rundt 1983. Dette kan forklare de forholdsvis lave produksjonsinntektene, som til en viss grad kompenseres ved høye arbeidsledighetsstønader.

Tallene kan tyde på at denne omstillingsprosessen har medført økte utbetalinger i form av sykepenger, der alle de tre nevnte fylkene er overrepresentert. Dette er også et særtrekk ved de tre nordligste fylkene, som både har større utbetalinger til sykepenger mv. og til arbeidsledighetstrygd enn landet i snitt, med størst tall for Finnmark.

Forøvrig er spesielt to trekk slående: Samtlige fylker fra Vest-Agder og nordover langs kysten mottar mindre i pensjonsstønader pr. innbygger enn landsgjennomsnittet. Blant de øvrige fylkene gjelder dette kun Akershus og Buskerud. Samtidig er pensjonsstønadene de absolutt mest betydningsfulle, både i kroner og i antall stønadmottakere. Troms og Finnmark ligger nesten lavest av samtlige fylker.

Fylkene deler seg omtrent motsatt når det gjelder barnetrygd, der alle fylker fra og med Aust-Agder og nordover mottar mer enn gjennomsnittet. For de andre gjelder dette kun Akershus. Troms og Finnmark ligger høyest av samtlige fylker. Både når det gjelder barnetrygd og pensjonsstønader vil utbetalingene i stor grad være bestemt av befolkningssammensetningen i fylkene.

3.3.2 Direkte skatter og avgifter

Direkte skatter og avgifter i REGION tilsvarer begrepet andre direkte skatter og trygdepremier i nasjonalregnskapet og omfatter påløpt inntekts- og formuesskatt til stat og kommune samt medlemsavgifter til pensjonsordninger (etter at samtlige skattefradrag er trukket fra). Dette tilsvarer skattebegrepet utlignet skatt. I modellen REGION er alle husholdningsskattene slått sammen til en skatteart: direkte skatter og avgifter, mens den makroøkonomiske modellen MODAG opererer med seks arter. Disse er gjengitt i diagram 3.3.

Diagram 3.3. Skattearter i MODAG. Husholdninger.

ART	BETEGNELSE
1	Inntektsskatt, stat
2	Fellesskatt
3	Inntektsskatt, kommune
4	Medlemsavgift, sykedel
5	Medlemsavgift, pensjonsdel
6	Andre direkte skatter

Andre direkte skatter omfatter: formuesskatt til stat, formuesskatt til kommune, andre trygdeinnbetalinger, arveavgift, årsavgift på biler og andre direkte skatter, kommuner.

Skattepliktige inntekter består av inntekter fra produksjon (lønn og driftsresultat), skattepliktige stønader (pensjonsstønader, sykepenger og dagpenger og attføringsstønader) pluss andre nettoinntekter (renteinntekter, stønader fra utlandet og andre inntekter, fratrukket renteutgifter og andre utgifter).

Fylkesfordelte skattetal

Nasjonalregnskapets totaltall for direkte skatter og trygdepremier brytes ned på fylker ved hjelp av fordelingsnøkler beregnet på grunnlag av fylkesfordelte tall fra skattestatistikken. Skattestatistikken er basert på en fullstendig telling av de årlige ligningsoppgavene der enheten er den enkelt skatteyder.

I Wiig (1987) - se spesielt s. 50-52 og vedlegg 16 - fordeles de ulike skatteartene med utgangspunkt i skattestatistikken for 1983. Her er skatteartene 1 til og med 5 fylkesfordelt i sin helhet. Når det gjelder art 6, andre direkte skatter, er kun formuesskatt til kommune og stat fordelt. Omlag 95 prosent av husholdningsskattene i nasjonalregnskapet er fylkesfordelt hos Wiig. De skatteartene som er fylkesfordelt hos Wiig benyttes som fordelingsnøkler når nasjonalregnskapets totaltall for direkte skatter og avgifter fordeles på fylkene. Ekstrafylket er holdt utenfor.

Beregningsresultater

Husholdningenes skattepliktige inntekter, skatter og den gjennomsnittlige skatteprosenten i hvert fylke er vist i tabell 3.12. Tabellen viser også skattepliktige inntekter og total skatt i hvert fylke målt i kroner pr. innbygger. Den siste kolonnen gir gjennomsnittlig skattesats for hvert fylke og for landet som helhet. Beregningsgrunnlaget her er skattepliktig inntekt i den første kolonnen. Det er således gjort fratrukk for stønader som ikke er skattepliktige. Den femte kolonnen i tabellen viser den prosentvise fordelingen av utlignet skatt på fylker i henhold til skattestatistikken. Dette omfatter utlignet skatt for innenbygds forskuddspliktige, inkludert sjømenn i land, og skatt for sjømenn om bord.

Tabell 3.12

Skattepliktig inntekt, skatter og skatteprosent. Bostedsfylke. 1983

	Skattepliktig inntekt			Direkte skatter og avgifter			Skatteprosent
	Mill. kroner	Prosent	Kroner pr. innbygger	Mill. kroner	Prosent	Kroner pr. innbygger	
01 Østfold.....	13448.8	5.45	57245	3236.4	5.18	13776	24.1
02 Akershus.....	25728.4	10.42	67660	7480.8	11.98	19673	29.1
03 Oslo.....	32078.0	13.00	71722	9603.9	15.38	21473	29.9
04 Hedmark.....	10637.5	4.31	56741	2359.5	3.78	12586	22.2
05 Oppland.....	10012.8	4.06	54882	2212.1	3.54	12125	22.1
06 Buskerud.....	13209.8	5.35	60467	3309.3	5.30	15148	25.1
07 Vestfold.....	11089.6	4.49	58553	2849.5	4.56	15045	25.7
08 Telemark.....	9312.0	3.77	57427	2181.1	3.49	13451	23.4
09 Aust-Agder.....	5070.1	2.05	54166	1141.8	1.83	12199	22.5
10 Vest-Agder.....	7823.5	3.17	56227	1859.7	2.98	13366	23.8
11 Rogaland.....	19627.1	7.95	62006	5676.7	9.09	17934	28.9
12 Hordaland.....	22849.5	9.26	57668	5726.0	9.17	14451	25.1
14 Sogn og Fjordane..	5619.6	2.28	52991	1233.7	1.98	11633	22.0
15 Møre og Romsdal...	12718.9	5.15	53543	2916.8	4.67	12279	22.9
16 Sør-Trøndelag.....	13888.2	5.63	56390	3345.8	5.36	13585	24.1
17 Nord-Trøndelag....	6685.1	2.71	52618	1454.3	2.33	11446	21.8
18 Nordland.....	13113.0	5.31	53602	2988.2	4.79	12215	22.8
19 Troms.....	8244.5	3.34	55827	1876.6	3.01	12707	22.8
20 Finnmark.....	4326.1	1.75	56018	995.0	1.59	12885	23.0
99 Ekstrafylket.....	1347.8	0.55
00 Hele landet.....	246830.3	100.0	59702	62447.1	100.00	15104	25.3

Skatte- og avgiftssystemet og overføringsordningene er de to viktigste instrumentene det offentlige har for omfordeling av inntekter

mellom grupper i befolkningen. De stønadene husholdningene mottar, og de direkte skattene de betaler, summerer seg til så og si samme beløp. Det gjennomsnittlige stønadsbeløpet pr. innbygger var i 1983 på 15 048 kroner mens skattene utgjorde 15 104 kroner i snitt, altså et avvik på bare 56 kroner pr. innbygger.

De regionale forskjellene i stønader pr. innbygger var forholdsvis små i 1983, og stønadene medførte ikke at inntektsforskjellene mellom fylkene ble systematisk utjevnet. Tvert imot kom de fylkene som hadde lavest inntekter fra produksjon også dårligst ut når det gjaldt inntekter i form av stønader.

Dette bildet snus imidlertid helt på hodet når det gjelder skattene. Tabell 3.13 viser at fylker med lavere produksjonsinntekter pr. innbygger enn landsgjennomsnittet uten unntak betaler lavere skatt enn gjennomsnittet. Også den andre veien er bildet helt entydig, både når det gjelder betalt skatt og skatteprosent. Skattesystemet virker altså utjevne på inntektsfordelingen mellom fylkene.

Tabell 3.13

Inntekter fra produksjon og direkte skatter og avgifter
Kroner pr. innbygger, avvik fra og prosent av landsgjennomsnittet.
Bostedsfylke. 1983

	Inntekter fra produksjon			Direkte skatter og avgifter		
	I alt	Avvik	Fordeling	I alt	Avvik	Fordeling
01 Østfold.....	46059	-3495	92.9	13776	-1328	91.2
02 Akershus.....	60768	11214	122.6	19673	4569	130.3
03 Oslo.....	59295	9741	119.7	21473	6369	142.2
04 Hedmark.....	46236	-3318	93.3	12586	-2518	83.3
05 Oppland.....	44876	-4678	90.6	12125	-2979	80.3
06 Buskerud.....	50725	1171	102.4	15148	44	100.3
07 Vestfold.....	47111	-2443	95.1	15045	-59	99.6
08 Telemark.....	46082	-3472	93.0	13451	-1653	89.1
09 Aust-Agder.....	43333	-6221	87.4	12199	-2905	80.8
10 Vest-Agder.....	46072	-3481	93.0	13366	-1738	88.5
11 Rogaland.....	54279	4725	109.5	17934	2830	118.7
12 Hordaland.....	48591	-962	98.1	14451	-653	95.7
14 Sogn og Fjordane...	43858	-5696	88.5	11633	-3471	77.0
15 Møre og Romsdal....	44225	-5329	89.2	12279	-2825	81.3
16 Sør-Trøndelag.....	46591	-2963	94.0	13585	-1519	89.9
17 Nord-Trøndelag.....	43086	-6467	86.9	11446	-3658	75.8
18 Nordland.....	43609	-5945	88.0	12215	-2889	80.9
19 Troms.....	46254	-3300	93.3	12707	-2397	84.1
20 Finnmark.....	46433	-3121	93.7	12885	-2219	85.3
99 Ekstrafylket.....
00 Hele landet.....	49554	-	100.0	15104	-	100.0

Tallene for produksjonsinntekter viser som tidligere nevnt relativt store forskjeller mellom fylkene, med Nord-Trøndelag lavest og Akershus på topp, over 40 prosent høyere en førstnevnte. For skattene er variasjonsbredden enda større. Oslo topper med nær 21 500 kroner i skatt pr. innbygger. Nord-Trøndelag er igjen lavest med i underkant av 11 500 kroner. Avviket er på over 10 000 kroner pr. innbygger mellom de to fylkene.

Både kommuneskattene, pensjonsdelen og formuesskattene har flate satser. Avgiftene utlignes enten med flate satser eller utgjør et fast beløp. Av de viktige skattartene er det kun inntektsskatten til staten som har progressive satser. Derfor kan de store forskjellene i skatt mellom fylkene synes bemerkelsesverdig.

Den mest nærliggende forklaringen er at skatteinngangen er avhengig av inntektsopptjeningen, og at derfor fylker med høye inntekter av den grunn betaler mer i skatt. Dessuten skyldes antagelig forskjellene i hovedsak følgende fire forhold: For det første vil den progressive statskatten slå sterkest ut i fylker med høy inntekt. Denne effekten dempes av fradragmulighetene. For det andre: Selv om satsene for de øvrige innteks- og formuesskattene er flate, vil faste kronefradrag i inntekten virke skatteskjerpene jo høyere gjennomsnittsinntekten er. For det tredje vil antagelig arveavgiften og årsavgiften på biler bety mest i de delene av landet der inntektsopptjeningen er størst, og øke disse fylkenes andel av totale skatter. For det fjerde er nasjonalregnskapets definisjoner av eierinntekter (driftsresultat som tilfaller husholdningene) ikke sammenfallende med skattelovgivningens, og regnskapets tall ligger høyere enn for eksempel pensjonsgivende inntekt for de aktuelle gruppene. (Dette vil kun påvirke den beregnede gjennomsnittlige skatteprosenten, ikke selve skattebeløpene). Dessuten er fradragmulighetene store, og mulighetene for skatteunndragelse mye større blant selvstendige enn for lønnstakere. Derfor kan vi forvente lavere gjennomsnittsskatt i fylker med høy andel eierinntekter enn i fylker med høy lønnsandel, selv om inntektsnivået skulle være nogenlunde det samme. Dette synes å bli bekreftet av tallene for 1983. Fylker med høye inntekter fra driftsresultat og store inntekter fra primærnæringene betaler mindre i skatt enn fylker med tilsvarende gjennomsnittsinntekt der lønnsandelen er større. Spesielt peker landbruksfylkene Oppland, Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag seg ut.

3.3.3 Andre nettoinntekter

For de øvrige inntekts- og utgiftsartene er datagrunnlaget for enkeltfylkene meget spinkelt. Vi definerer andre nettoinntekter som summen av renteinntekter, stønader fra utlandet og andre inntekter, minus renteutgifter og andre utgifter. Nasjonalregnskapet gir tall for hver av inntekts- og utgiftsartene for husholdningssektoren i alt.

Andre nettoinntekter beregnes for hele landet. Landstallene har vi brutt ned etter bostedsfylke ut fra samme fordeling som summen av inntekter fra produksjon og stønader i de ulike fylkene. Dette gir tall for 1983 som gjengitt i tabell 3.15. Disse inntektene inngår ved beregning av skattepliktige inntekter. Ekstrafylket er holdt utenfor.

Flere andre nedbrytingsopplegg har blitt vurdert. Blant annet å benytte tall fra inntektsundersøkelsen. Her er landsdel det laveste nivå for publiseringen fordi SSB anser fylkestallene for usikre. Men delvis på grunn av liten tid ble ikke andre fordelingsmåter valgt.

3.3.4 Virkninger av stønader og skatter på den regionale inntektsfordelingen

I tabell 3.14 er de regionale avvikene for hhv. inntekter fra produksjon, stønader og direkte skatter og avgifter satt opp. Kolonnen helt til høyre i tabellen viser nettovirkningen av stønader og skatter i de ulike fylkene. Tallene fremkommer ved å summere avvikene for stønadene og de positive virkningene for skattene (negative avvik i forhold til landsgjennomsnittet betyr positive inntektsvirkninger), samt trekke fra forskjellen i landsgjennomsnittet for de to, i alt 56 kroner.

Tabell 3.14

Virkninger av stønader og skatter på fordelingen av husholdningsinntekter mellom fylkene. Avvik fra landsgjennomsnittet. Kroner pr. innbygger. Bostedsfylke. 1983

	Inn- tekter fra produk- sjon	Stø- nader	Direkte skatter og av- gifter	Netto- virkning av stø- nader og skatter
01 Østfold.....	-3495	1508	-1328	2780
02 Akershus.....	11214	-3344	4569	-7969
03 Oslo.....	9741	4205	6369	-2220
04 Hedmark.....	-3318	525	-2518	2987
05 Oppland.....	-4678	-320	-2979	2608
06 Buskerud.....	1171	-88	44	-188
07 Vestfold.....	-2443	1494	-59	1497
08 Telemark.....	-3472	1364	-1653	2961
09 Aust-Agder.....	-6221	656	-2905	3505
10 Vest-Agder.....	-3481	78	-1738	1760
11 Rogaland.....	4725	-2512	2830	-5398
12 Hordaland.....	-962	-733	-653	-136
14 Sogn og Fjordane..	-5696	-1410	-3471	2005
15 Møre og Romsdal...	-5329	-933	-2825	1836
16 Sør-Trøndelag.....	-2963	220	-1519	1683
17 Nord-Trøndelag....	-6467	-911	-3658	2691
18 Nordland.....	-5945	-87	-2889	2746
19 Troms.....	-3300	47	-2397	2388
20 Finnmark.....	-3121	-387	-2219	1776
99 Ekstrafylket.....
Landsgjennomsnitt....	49554	15048	15104	-56

For samtlige fylker med produksjonsinntekter pr. innbygger over landsgjennomsnittet utjevnes de fylkesvise forskjellene gjennom skatte- og stønadssystemene. Spesielt er utjevningseffekten av inntektsoverføringene stor i Oslo/Akershus og Rogaland. De øvrige fylkene på Østlandet kommer alle meget gunstig ut i landsmålestokk når det gjelder netto inntektsbidrag fra stønader og direkte skatter. Aust-Agder kommer best ut av samtlige fylker. Også for nabofylket Vest-Agder fører stønader og skatter til at inntektene øker i forhold til landsgjennomsnittet, mens Hordaland kommer dårligere ut i forhold til landsgjennomsnittet. Alle fylkene fra Sogn og Fjordane og nordover kommer bedre ut relativt til landsgjennomsnittet. Særlig for Sogn og Fjordane, Nord-Trøndelag og Nordland er de gunstige virkningene av skatte- og stønadssystemene store.

3.4 Disponibel inntekt

Disponibel inntekt for husholdningene er lik summen av inntekter fra produksjon, stønader og andre nettoinntekter, fratrukket direkte skatter og trygdepremier. Tabell 3.15 gir tall for beregnet disponibel inntekt etter bostedsfylke. Her er også bidraget fra de ulike inntekts- og utgiftskomponentene tatt med.

Tabell 3.15

Disponibel inntekt for husholdningene. Bostedsfylke. Mill.kr. 1983

	Inntekter fra produksjon			Inntektsoverføringer			Dispo- nibel inntekt
	Lønn	Drifts- resul- tat	I alt	Stø- nader	Andre netto- innt.	Direkte skatter	
01 Østfold.....	8878.7	1942.2	10820.9	3889.7	-236.7	3236.4	11237.4
02 Akershus.....	19656.9	3450.5	23107.4	4450.6	-443.8	7480.8	19633.5
03 Oslo.....	23589.9	2930.1	26520.0	8611.2	-565.5	9603.9	24961.8
04 Hedmark.....	6499.7	2168.3	8668.1	2919.6	-186.4	2359.5	9041.8
05 Oppland.....	6009.7	2177.5	8187.2	2687.0	-174.9	2212.1	8487.3
06 Buskerud.....	8932.8	2148.7	11081.4	3268.2	-230.9	3309.3	10809.5
07 Vestfold.....	7435.7	1486.9	8922.6	3133.0	-194.0	2849.5	9012.2
08 Telemark.....	6095.5	1376.9	7472.4	2661.2	-163.0	2181.1	7789.4
09 Aust-Agder.....	3248.7	807.4	4056.1	1469.9	-88.9	1141.8	4295.3
10 Vest-Agder.....	5255.6	1155.0	6410.6	2104.6	-137.0	1859.7	6518.5
11 Rogaland.....	13988.3	3193.0	17181.2	3968.1	-340.4	5676.7	15132.2
12 Hordaland.....	16240.0	3013.0	19253.0	5671.8	-401.2	5726.0	18797.7
14 Sogn og Fjordane.	3387.4	1263.7	4651.1	1446.3	-98.1	1233.7	4765.6
15 Møre og Romsdal..	8154.2	2351.3	10505.5	3352.9	-222.9	2916.8	10718.6
16 Sør-Trøndelag....	9532.9	1942.0	11474.9	3760.2	-245.2	3345.8	11644.1
17 Nord-Trøndelag...	4033.3	1440.9	5474.2	1796.1	-116.9	1454.3	5699.1
18 Nordland.....	8545.1	2123.2	10668.3	3659.9	-230.5	2988.2	11109.5
19 Troms.....	5512.5	1318.3	6830.8	2229.2	-145.8	1876.6	7037.6
20 Finnmark.....	2891.1	694.7	3585.9	1132.2	-75.9	995.0	3647.1
99 Ekstrafylket.....	1347.8	0.0	1347.8	1347.8
00 Hele landet.....	169497.0	36985.0	206482.0	62212.0	-4298.0	62447.1	201686.1

I tabell 3.16 er avvikene og den relative fordelingen av inntekter fra produksjon stilt opp sammen med tilsvarende tall for disponibel inntekt. De to kolonnene helt til høyre viser forskjellen i kroner og prosent mellom produksjonsgenererte inntekter og samlet disponibel inntekt. Forskjellen skyldes tre forhold: Omfordeling mellom fylkene via stønader og skatter, at skattene er litt høyere enn stønadene (+56 kroner pr. innbygger), og at husholdningenes øvrige utgifter er større enn inntektene

(andre nettoinntekter er negative) noe som gir et gjennomsnittsavvik pr. innbygger på -1041 kroner).

Tabell 3.16

Inntekter fra produksjon og disponibel inntekt.

Kroner pr. innbygger. Avvik fra og prosent av landsgjennomsnittet.

Bostedsfylke. 1983

	Produksjonsinntekter		Disponibel inntekt		Differanse	
	Avvik	Fordeling	Avvik	Fordeling	Kroner	Prosent
01 Østfold.....	-3495	92.9	-951	98.1	1773	3.8
02 Akershus.....	11214	122.6	2849	105.8	-9136	-15.0
03 Oslo.....	9741	119.7	7028	114.4	-3484	-5.9
04 Hedmark.....	-3318	93.3	-554	98.9	1994	4.3
05 Oppland.....	-4678	90.6	-2262	95.4	1645	3.7
06 Buskerud.....	1171	102.4	697	101.4	-1245	-2.5
07 Vestfold.....	-2443	95.1	-1199	97.5	473	1.0
08 Telemark.....	-3472	93.0	-746	98.5	1955	4.2
09 Aust-Agder.....	-6221	87.4	-2895	94.1	2555	5.9
10 Vest-Agder.....	-3481	93.0	-1935	96.0	775	1.7
11 Rogaland.....	4725	109.5	-977	98.0	-6473	-11.9
12 Hordaland.....	-962	98.1	-1341	97.3	-1149	-2.4
14 Sogn og Fjordane..	-5696	88.5	-3845	92.1	1080	2.5
15 Møre og Romsdal...	-5329	89.2	-3661	92.5	897	2.0
16 Sør-Trøndelag.....	-2963	94.0	-1505	96.9	687	1.5
17 Nord-Trøndelag....	-6467	86.9	-3926	92.0	1770	4.1
18 Nordland.....	-5945	88.0	-3371	93.1	1804	4.1
19 Troms.....	-3300	93.3	-1128	97.7	1401	3.0
20 Finnmark.....	-3121	93.7	-1557	96.8	793	1.7
99 Ekstrafylket.....
Landsgjennomsnitt....	49554	100.0	48783	100.0	-771	-1.6

LITTERATUR

- Dønnum, Helge, Per Schanche, Lasse S. Stambøl og Knut Ø. Sørensen (1988): Sysselsetting og timeverk i fylkene etter næring i 1980 og 1983. INO 88/8 fra Statistisk sentralbyrå.
- Fløttum, Erling Joar (1980): Nasjonalregnskapet i Norge. System og beregningsmetoder. SØS nr 45 fra Statistisk sentralbyrå.
- Meidem, Finn og Anne Thu (1985): Fylkesfordelt nasjonalregnskap 1980. Beregningsmetoder og datakilder. INO 85/23 fra Statistisk sentralbyrå.
- Schanche, Per (1989): Databank med tall fra fylkesfordelt nasjonalregnskap 1973, 1976, 1980, 1983. INO 89/4 fra Statistisk sentralbyrå.
- Statistisk sentralbyrå (1983): Standard for næringsgruppering. Standarder for norsk statistikk 2.
- Statistisk sentralbyrå (1985a): Nasjonalregnskap 1975-1984. NOS B552.
- Statistisk sentralbyrå (1985b): Kontoplan i nasjonalregnskapet. Standarder for norsk statistikk 1.
- Statistisk sentralbyrå (1985c): Skattestatistikk 1983. Oversikt over skattelikningen. NOS B578.
- Statistisk sentralbyrå (1987): Fylkesfordelt nasjonalregnskap 1983. NOS B687.
- Toresen, Jøran (1989): Beregning av konsummotiverende inntekt og privat konsum i REGION83. Dokumentasjonsnotat under skriving.
- Wig, Arne (1987): Inntekt og forbruk i modellen REGION. NIBR-rapport 1987:2.

VEDLEGG

TEKNISK DOKUMENTASJON AV KILDER OG METODER FOR BEREGNING AV PRIVAT KONSUM

Varehandel

Variablene her er gitt på matriseform, dvs. at variabler og koeffisienter er gitt som vektorer eller matriser. Inklusive ekstrasfylket er det ialt 20 fylker varekonsumet skal fordeles på.

Konsummatrisen (K) viser hvor stor del hver konsumgruppe som omsettes i de ulike detaljistleddene. Konsummatrisen har 98 kolonner (konsumgrupper) og 29 rader (detaljistledd). Varehandelsmatrisen (V) gir omsetningen i 29 detaljistledd (gruppert etter Standard for næringsgruppering) i 20 fylker. Svalbard er her lagt til ekstrasfylket. En matrise (F) med fordelingsnøkler fåes ved:

$$F = K V$$

Matrisen F har 98 kolonner (konsumgrupper) og 20 rader (fylker). Konsummatrisen er benyttet som vektor for omsetningen i varehandelsstatistikken. Etter at fordelingsnøklerne er brukt til fordeling av konsumet, er RAS - teknikken anvendt for å justere den fylkesvise fordelingen av varekonsumet slik at denne fordelingen blir som i varehandelsstatistikken. Prosedyren som blir brukt i SAS er Iterativ Proportional Fitting (IPF).

Elektrisitet

Tall for fylkesfordelingen av privat forbruk av elektrisitet kommer fra Seksjon for ressurs- og miljøanalyse i SSB som har skilt det privat forbruket fra andre leveranser. Gjennomsnittlig pris for elektrisiteten i fylkene er hentet fra NOS Energistatistikk 1984. Fylkesnøklerne er beregnet ved å multiplisere forbruk med pris.

Boligkonsum

Boligkonsumet er beregnet ved hjelp av to kilder. Ved hjelp av

Folke- og boligtellingsen 1980 (FOB80) ble det beregnet fylkestall for antall kvadratmeter boflate i tettbygde og spredtbygde strøk. Forbruksundersøkelsen (FU) ga gjennomsnittlige bolig- og vedlikeholdsutgifter pr. kvadratmeter for handelsfelt i tettbygde og spredtbygde strøk. Fra tettbygde strøk var Oslo, Bergen og Trondheim skilt ut. Fylkesnøkklene ble beregnet ved multiplikasjon av tall fra FOB80 med tilsvarende fra FU, deretter ble tallene for tettbygd og spredtbygd strøk summert. For FU ble det brukt gjennomsnittlige tall for 1982-1984.

Tjenester

Beregningsopplegget vises i tabellform:

Beregningsopplegg for varer levert privat tjenestekonsum i fylkesfordelt nasjonalregnskap 1983

NR - Vare kode	Eksport (E) Import (I)	Konsum 100 000 kr	Fordel- ings- metode ¹⁾
071	I	1 789	C
072		227	C
134		470	A
305	EI	129	C
412	E	5 172	C
595		785	C
683		109	C
684		149	C
686	EI	93 127	B
761		15 564	A
762		65 096	A
801		8 024	A
806		13 893	A
807		1 271	A
811		2 970	A
816		7 175	A
820		1 610	A
826		252	A
831		2 324	A
836		5 213	A
837		704	A
846	E	11 336	A
848		281	A
851		2 810	C
852	EI	193	C
856	EI	4 118	C
861	EI	30 650	C
875	EI	8 080	C
881		1 355	A
882	EI	1 568	C
885		203 145	B
890		1 499	C
901	E	2 574	C
911		2 491	A
921		1 697	A
926		6 565	A
928		2 523	A
931	EI	56 635	A
932		227	C
933		11 842	A
936		9 879	A
937		9 302	A
940		4 590	A
946		4 487	A
947		406	A
951	EI	32 349	A
953		1 085	A
956		13 932	A
960		3 404	A
965		17 335	C
971		16 873	A
972		2 122	A
Totalt tjenestekonsum		691 407	

¹⁾ A. Saldering av varekontoen. B. Egne beregninger. C. Som totalt fordelt privat konsum. Gruppe C omfatter følgende NR-konti: (1). Varer med eksport/import med unntak av 846 hvor konsumet er lagt til ekstrasfylket og 928 og 951 som har svært liten eksport og import. (2). Ufordelt vareinnsats: 851 (3). Kan konsumeres i annet fylke enn produksjonen (skjønn): 595, 683 og 684. (4). Produseres av mange sektorer, "rare" utslag ved saldering: 890. (5). Mangelfull statistikk: 965.